

Emelie är luciakandidat nr 1

LUCIA. Nyan frågade varje luciakandidat vad just hon är bäst på.

– Sjunga och spela gitarr, blev svaret för luciakandidat nr 1, **Emelie Westerlund.**

SIDAN 10

Ålands blir snart utan narkotikahund

Politikeroro för ökad narkotikasmuggling

NYHETER. Av de två narkotikahundar som tullen på Åland använder går en i pension om en vecka och den andra är skadad.

Det betyder att det under en tid inte kommer att finnas någon narkotikahund på Åland. Hur lång tid det rör sig om vet inte den

åländska tulldirektören **Christina Ehrnström.**

Det handlar om dålig planering och brist på intresse från tullledningens sida, hävdar en person med insikt i tullen. Något som förnekas av Ehrnström.

Åke Mattsson (lib), ordförande i social-

och miljöutskottet, är dock bekymrad.

– Självklart arbetar man med flera olika metoder för att stoppa narkotikasmugglingen, men hundarna spelar en stor roll i det preventiva arbetet, så det är en katastrof, säger han.

SIDAN 3

En fritidshusägare, som skulle se till sin stuga i Jomala, upptäckte i går att stormen farit iväg med bryggan och lämnat ett dött vildsvin i stället.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Vildsvin flöt i land

NYHETER. Ett vildsvinskadaver hittades i går på en privat strand på Möckelö i Jomala.

Stranden vätter ut mot Ålands hav och naturvårdsintendent **Jörgen Eriksson** tippar att vildsvinet därför ursprungligen kommer från Sverige.

SIDAN 17

Norrmén lämnar IFK Mariehamn

SPORT.

Daniel Norrmén kom till Åland för snart sex år sedan. Han blev kvalkung när IFK Mariehamn steg till division II och har varit en nyckelspelare på mittfältet hela vägen upp i ligan.

Får han speltid på söndag blir det hans sista match med IFK, efter noggrant övervägande lämnar han klubben.

SIDAN 19

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Oppositionen sågar Ir

NYHETER. Den nya landskapsregeringen har snart suttit vid makten i ett år. Innan budgetdebatten tar vid passar Nya Åland på att fråga oppositionen: hur bedömer ni landskapsregeringens arbete så här långt? Betyget blir inte gott.

SIDAN 5

Hembygdsrätt för alla EU-bor

NYHETER. Ålands kommunförbund vill att hembygdsrätten kvarstår men utan kravet på att bara finländska medborgare kan beviljas den. I stället vill förbundet ge alla EU-medborgare möjlighet att ansöka om hembygdsrätt.

SIDAN 6

Vattenstrategi ska utvecklas

NYHETER. Före 2010 ska Åland ha en strategi för hur dricksvattenförsörjningen ska säkerställas. Igår påbörjades arbetet i och med ett diskussionsmöte i lagtingets auditorium.

SIDAN 4

Ivriga elever. Deltagarna satt i grupper runt borden i Röda korsets matsal. Närmast kameran Hillevi och Kåre Jangefält. Bakom dem sitter Gunvor Danielsson, Rigmor Ekvist och Berit Ahlqvist.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Tryck på telefonkurs

REPORTAGE. Alla, oberoende av ålder, kan ha nytta av mobiltelefonen.

Det visades när Arbetarnas bildningsförbund ordnade en snabbkurs i hur man använder mobilen mångsidigt.

Närmare 30 deltagare trängdes runt borden i Röda kors-gården. De fyra lärarna hade fullt upp med att visa hur man messar, hur man använder mobilen som väckarklocka och hur man sparar telefonnummer i adressboken.

Eleverna riktigt brann för ämnet, konstaterade en lärare. Och så här säger en deltagare som skickade sitt första mess efter kursen:

– När jag tittade på telefonen efteråt fattade jag den på ett helt annat vis.

SIDAN 9

2 mat

Morgongröt kan användas till mycket mer än morgonmål. Läs om Framnäs kokbok i Matrutan!

8 kultur

Professor **Brian B. Magnusson** tror att det nordiska arvet lever längre än i Amerika.

20 sport

”Man kan jobba med ganska så små rörelser.”
ÅSE RASKE VISAR UPP FLOWIN UNDER IDROTTSFORUM 2008.

Åland 24 ikväll

Trål handlar om musiklivet på Åland.

Godmorgon!

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

”Trädgårdslandet är ett snår av förvildad oregano, men oregano kan användas till mycket.

FÖRFATTARNA TILL FRAMNÄS KOKBOK

Husmanskost i elegant fodral

Det kom en bok, en litet an-norlunda och väldigt vacker kokbok. Kokböckerna är oftast väldigt vackra numera. Det handlade om måltiderna på en gård, en enda gård. Och trots att det ingenstans sägs något om husmanskost är det precis vad jag tänker på.

”Hur fint som helst” heter boken med underrubriken ”Framnäs kokbok”.

Framnäs är en villa i västra Nyland, byggd 1870. Numera fungerar den som sommarhus för släkten **Donner**. Under senare hälften av 1900-talet fanns **Lilli** som skötte maten i 40 år. Men efter henne har släkten tagit över och matlagningen har blivit mer ”pragmatisk”, som **Kristian Donner** skriver i förordet.

Att det inte har varit något litet arbete att sköta mathållningen på Framnäs förstår man av att recepten är beräknade för 25 personer! Också dagens pragmatiska.

Men trots att matgästerna ofta är så många så är det inte halvfabrikat eller färdiga rätter man tar till hjälp. Maten lagas från grunden, även om det inte alltid handlar om långkok, snarast tvärtom. Det är därför ordet husmanskost faller i tankarna.

Boken, som har getts ut av Söderströms förlag, är skriven av **Gunilla Donner** och **Annika Luther**. Bilderna har tagits av **Niklas Ekman** och för den grafiska utformningen svarar **Otto Donner** och **Jenni Erkintalo**.

Enkelt och gott

Och vad är då pragmatisk husmanskost? Ett litet exempel:

”Mörtar är inte grönsaker, men att utnyttja lokal småfisk är också mycket ekologiskt. Det här lagade vi mycket en sommar när småbarnen metade så intensivt att katterna började stöna och rynka på nosen.”

Och så följer recept på tomatmörtar, där rensade, fjällade mörtar saltas och läggs i en ugnform täckta av tomatpuré, socker, vitlök och olja.

Efter en natt i ugnen på svag värme hade benen i fisken smält och mörtarna kunde ätas som sardiner.

Kalla nypotatisar ges nytt liv genom att läggas i ugnform, rullas i olja, beströs med salt och rostas tills de får en lätt gyllengul färg.

Absolut ingenting konstigt, men det är ju det som är idén med bra mat.

Soppa på en spik

Lilli, som det ofta refereras till i boken, kunde konsten att koka soppa på en spik, det vill säga fisksoppa nästan utan fisk. För även om villan ligger vid havet så har intresset för att fiska varit svagt.

Knepet med fisksoppan var att koka buljong på rensad småfisk av olika slag och sedan lägga i potatis, grädde och gräslök. Fiskbitar lades i om det fanns.

Barnens favorit var mokodollsoppa. I boken förklaras inte varifrån namnet kommer, men basen är hönsbuljong, kokt på avnagda kycklingben. Så skall det vara tomatpuré, makaroner, litet grädde och kryddor.

Köttbullar med gröt

Ytterligare en anledning till att mina tankar går till husmanskost är att allt tas tillvara. Inte bara ”ogräset”: nässlor, svinmälla, kirskaal och natagräs utan också överbliven morgongröt, i det här fallet fyrkornsgröt. Den används för att röra ner i köttbullsmeten istället för skorpsmulor och mjölk. Proportionerna är 5 kg malet kött, 7 dl morgongröt, 5 gula lökar, 7 ägg, ca 6 tsk salt och svartpeppar enligt smak.

Vegekroketterna, som görs på rivna morötter, lök, havrekli med mera får också sin konsistens av morgongröt liksom semlorna till morgonkaffet eller kvällsteet.

Husmanskost i herrgårdsmiljö. Ungefär så kan man läsa Framnäs kokbok, som till en del handlar om en svunnen tid, men till största delen handlar om hur man i ett stort hushåll enkelt tillreder sin mat i dag med en del ekologiskt, en del ekonomiskt och en del praktiskt tänkande.
Foto: JONAS EDSVIK

Marthapudding

Väl inne på ämnet gröt och husmanskost vill jag dela med mig av ett länge saknat recept på mannagrynspudding. Det var en uppskattad dessert under de tidiga efterkrigsåren, innan glassen blev vanlig. Receptet har jag fått av marthaförbundet, som letade fram det i en tidig version av Marthas kokbok.

Kall mannagrynspudding

1 l mjölk
1-1,5 dl mannagryn
2 msk russin
1-2 msk socker
1 ägg
citron (som hos oss byttes ut mot vaniljsocker)
2-3 msk smör

Koka en vanlig mannagrynsgröt. Låt den svalna. Tillsätt ägg, socker, smör, rivet citrusskal (vanilj) och de sköljda russinen.

Sätt smeten i vattensköld form eller kaffekoppar och låt den kalla. Stjälp upp den, servera den övergjutet med saftsås eller karamellsås.

SPARHALLEN – NÄR PRISET ÄR VIKTIGT!

BILLIGARE LIVSMEDEL

Samma kvalitetsvaror – ... men lägre pris!

INGA PRISBOMBER – ENDAST ORDINARIE PRISER!

ÅLANDS SPARhallen SPECIALOST lak.fri.
ca 500 g/bit **8,58** /kg

ÅLANDS SPARhallen EDAMOST 15%, 24%
ca 1,25 kg/bit **7,44** /kg

VALIO FIL 3,5%, 2,5%, 1%
200 g **0,38** /st

SPARhallen RISIFRUTTI
175 g **0,77** /st

SPARhallen FILMJÖLK
1 liter, Arla **1,29** /liter

SPARhallen FETTFRI MJÖLK
1 liter Hyla, Valio **1,36** /liter

KOM IHÅG ATT JÄMFÖRA VÅRA SPARPRISER!

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

Nuvarande ägarna, landskapsregeringens förvaltningschef Arne Selander och Benita Procopé har gjort en kulturgärning genom att rusta upp Soncks vackra villa i Mariehamn.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Välkänd Sonckvilla är till salu

■ Det så kallade tornhuset i hörnet av västra Esplanadgatan och Norragatan i Mariehamn är till salu. Byggnaden, som har en sammanlagd bostadsyta på 340 kvadratmeter på två våningar, bjuds ut av Fastighetskonsult för utgångspriset 525.000 euro.

Huset, som byggdes 1893, har ritats av arkitekten **Lars Sonck**. Arkitekturhistorikerna tror att det är Soncks allra första uppdrag.

Den praktfulla villan har en minst sagt brokig historia, här har inhysts bland annat olika typer av utskänkingsställen och daghem. Och sjukhus - det var hit **Carl Björkman** tog sig 1935 då han hade blivit skjuten.

Många av de forna arkitektoniska detaljerna har under årens lopp offrats för mer ändamålsenliga och moderna lösningar. Men den utvecklingen fick ett stopp år 2002 då **Benita Procopé** och **Arne Selander** köpte byggnaden och i etapper lät grundrenovera fasaden enligt ursprungliga ritningar och färgval. (tt-s)

Nytt ras för svenska kronan

■ **STOCKHOLM.** Den svenska kronans värde har minskat ytterligare.

På onsdagsmorgonen kostade en euro 10,15 kronor och en dollar 7,95 kronor. Sedan i tisdags har kronan försvagats med 12 öre mot euron och 36 öre mot dollarn.

– Det här beror på tekniska faktorer. Det har inte specifikt med svenska nyheter att göra utan är en återspegling av den finansiella oron, säger **Robert Bergqvist**, chefsökonom vid SEB.

Orsaken till att dollarn stärks beror enligt honom på stora kapitalflöden som återvänder till USA sedan olika finansiella aktörer kraftigt ändrar sina portföljer.

– Och då blir det en efterfrågan på dollar. När man har en kraftig rörelse mot dollarn brukar kronan mot euron hänga på den rörelsen. Det är inget specifikt.

Robert Bergqvist beskriver kronraset som ganska stort.

– Sätter man det i perspektiv till det som har hänt den senaste månaden är det en ganska kraftig rörelse vi har haft, framför allt rörelsen mot dollarn. (FNB)

Tullen utan narkotikahund

Pensionär. Efter närmare nio år i tjänst som narkotikahund på Åland går labradoren Martha i pension nu i slutet av oktober. Trots att det ska finnas en efterträdare redo att ta över, kommer den nya hunden först sommaren 2009.

Enligt Finska tullen är narkotikahundar det mest effektiva sättet att stoppa narkotikasmugglingen.

Normalt ska det finnas två hundar i Ålands tulldistrikt, men från och med november står de en period helt utan.

På tullens hemsida står det att läsa: ”en betydande del av de narkotikabrott som Finska tullen har avslöjat, har avslöjats med hjälp av skolade narkotikahundar. Tekniska hjälpmedel som skall komplettera det jobb som narkotikahundarna gör håller på att utvecklas, men tills vidare finns det inget som slår hundarna”.

Tullen står utan

Inom tullens distrikt på Åland ska det finnas två hundar i tjänst. Men för närvarande används bara en av dem, labradoren Martha. Det betyder att hon används när hennes hundförare är i tjänst, övriga timmar står tullen utan. I slutet av oktober går Martha dessutom i pension och då finns det

Christina Ehrnström.

ingen narkotikahund i tjänst alls på Åland.

Ingen hund tills vidare

Det andra hunden, Julius, är nämligen skadad och kan tidigast vara tillbaka i träning, alltså inte jobb, någon gång i november. Men när hunden är helt återställd vet inte Christina Ehrnström, tulldirektören på Åland.

– Det är klart att det är illa, men vårt arbete bygger ju inte enbart på narkotikahundar. Det ligger annat jobb bakom också som underrättelsearbete och riskanalys. Vi har gjort en resurskartläggning i riket. Och från den kan man utläsa att två hundar räcker på Åland. Att det blivit så att vi har en hund fram tills valpen är klar får ses som tillräckligt, säger Christina Ehrnström.

Det är alltså oklart hur lång tid Julius kommer behöva innan han är tillbaka, och hur lång tid tullen därför blir helt utan narkotikahund. Det finns en valp som ska ersätta Martha men den beräknas vara färdig att ta i tjänst först sommaren 2009 om den klarar slutproverna. Alltså ett halvår efter att Martha slutar.

Olika syn på planering

Att det ligger dålig planering bakom att det inte finns någon narkotikahund under en period vill Ehrnström inte kännas vid. Hon menar att det var svårt att förutspå att Julius skulle bli skadad. Att

Fakta/Narkotikahund

■ Kostnaderna för att skola en narkotikahund är ungefär 5.000 euro. En kostnad som till stor del bekostas av donationer. Åländska tullens narkotikahund Martha till exempel bekostades av Grankulla Marthaförening.

■ Tullen har tränat och använt narkotikahundar i över trettio år. Hundarna skolas endast för att söka narkotika.

■ Tullen i Finland har nu cirka femtio narkotikahundar, i huvudsak labrador retrievers, och avsikten är att utöka antalet.

■ Hunden har ett överlägset luktsinne jämfört med människan. Om man tänker sig att en människa kan identifiera ungefär en kvadratmeter olika lukter, kan en hund identifiera en hel fotbollsplan av lukter.

Källa: tull.fi

Martha ska pensioneras är dock planerat sedan långt tillbaka.

Uppgiftslämnare med insyn i tullen menar dock att det rör sig om dålig planering och att det bygger på ett svagt intresse från tulleddningen på Åland. Till skillnad från Ehrnström menar personen att två hundar inte räcker och att den åländska tullen kan ansöka om fler.

– Beslut kan fattas på lokal nivå om de vill ha fler hundar, men de verkar inte intresserade.

Personen menar att det på fastlandet satsas det mer på hundar i gränsbevakningen. Denne tror att Åland kommer att få se en ökning i införseln av narkotika som följd av hundarnas frånvaro.

Ehrnström menar dock att det är att gå händelserna i förväg.

– Det är omöjligt att säga om det här får några konsekvenser, säger hon.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 469

Orolig för ökad knarksmuggling

– Jag har alltid haft uppfattningen av att man prioriterat narkotikafrågan här på Åland. Nu verkar det som man prioriterat neråt, vilket är mycket förvånande.

Det säger Åke Mattsson (lib), tjänstledig polis och hundförare, nu ordförande i social- och miljöutskottet.

Åke Mattsson (lib) är förvånad att tulleddningen inte är bättre förberedd med hundar att ersätta skadade hundar eller hundar som går i pension. Som tjänstledig polis och tidigare hundföra-

re har han tidigare varit mycket i kontakt med narkotikasmuggling och missbruk. Och som ordförande i social- och miljöutskottet arbetar han fortfarande med narkotikafrågor.

– Självklart vet jag att tullen använder sig av flera olika metoder för att stoppa narkotikasmugglingen, men hundarna spelar en stor roll i det preventiva arbetet, så det är en katastrof att det inte finns fler hundar, säger han.

Han menar att om det är fåtal beslag tullen på Åland baserar beslutet på att ha så liten hundresurs bör de tänka om.

– Man ska komma ihåg att med narkotikahundar handlar det inte alltid om att göra beslag utan att de förhindrar att folk vågar smuggla knark. Men det är ju svårt att bevisa, säger Mattsson.

Öppnare gränser

Han håller dock med tulldirektören på Åland **Christina Ehrnström** om att narkotikahundarna inte är outhärliga, utan att det också krävs fler arbetsmetoder.

– De mest sofistikerade smugglarna kommer på nya sätt att ta sig förbi tullen och

lura hundarna, men många andra skulle förhindras. Jag har själv jobbat som hundförare i fyra år så jag vet hur effektivt de arbetar, säger han.

Han menar att tullen bör tänka om och se det här som en viktig fråga.

– Det är verkligen en dålig idé med få hundar och det tror jag allmänheten tycker också. Det kan faktiskt vara avgörande till hur mycket knark som tas till Åland. Nu på kort sikt blir det om inte fullständigt öppet så i varje fall mycket friare, säger han. (mn)

Åke Mattsson.

Viktiga vattenfrågor ventilerades

En strategi för att säkerställa dricksvattenförsörjningen på Åland ska utarbetas.

Om två år ska strategin vara klar, och arbetet inleddes igår med ett diskussionsmöte i lagtingets auditorium.

Hur ska vi skydda vårt dricksvatten? Det var frågan som diskuterades på mötet igår, ett möte som samlade ett 20-tal deltagare.

Miljöminister **Katrin Sjögren** inledde genom att lyfta fram hur viktig vattenfrågan är.

–I vissa länder startar frågan om tillgång och efterfrågan på vatten krig, och även här på Åland är vattenförsörjningsfrågan på tapeten, sade hon innan hon lämnade över ordet till landskapets vattenbiolog **Mikael Wennström**.

–För att säkerställa hög kvalitet på rening av dricksvattnet och vid distribution krävs fortgående tillsyn, konstaterade han.

–Finns det resurser för den tillsynen? frågade man i publiken.

–På vattensidan börjar vi komma långt. Alla stora och små vattenbolag har egen kontroll, försäkrade **Magnus Eriksson**, ansvarig för tillsyn av dricksvatten vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Brunnar utgör reserv

Wennström lyfte också fram behovet av ett väl utbyggt ledningsnät inklusive reservnät.

–Det såg vi till exempel i somras när vattenledningen brast i Långsjön.

Christian Nordas, vd på Ålands vatten, vill veta mer exakt vad man begär av ett reservnät.

–Man behöver veta vad man vill uppnå. Hur många kubik vatten per person och dygn?

Magnus Eriksson lyfte

Vatten-vd. Christian Nordas, vd för Ålands vatten, var en av dem som hade samlats för att diskutera vattenfrågor i lagtingets auditorium i går. Till vänster planeringsingenjör Gottfrid Öhberg.

fram brunnar som en möjlig vattenreserv.

–Kommunerna klarar sig med de brunnar vi har i dag. De producerar 120 liter vatten per person och dygn, enligt mätningar som gjorts med brunnarna längs med Ålands vattens ledningsnät.

Hålla brunnen igång

Problemet enligt deltagarna på mötet är att många brunnar redan har fallit bort, och att fler kommer att göra det med tiden.

–Det krävs att man pumpar ur dem nu och då för att hålla dem igång.

En möjlighet, som redan är verklighet i Lemland och Vårdö, är att låta brandkåren nyttja brunnarna när de fyller på vatten i sina tankbilar.

–Det är en viktig fråga. Man borde slå fast hur man ska göra för att hålla brunn-

narna igång, ansåg publiken.

Samråd med vattenbolag

Nu går arbetet med strategin vidare och under nästa år planerar landskapsregeringen att genomföra ett samråd med alla vattenbolag.

2010 ska strategin vara klar. Om den inte är det kan man vänta sig att EU agerar.

–På vilket sätt vet vi inte, men om vi inte kan visa upp en strategi 2010 kommer de säkert att agera på något sätt, sade Wennström.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Fakta/Krav från EU: Vattendirektivet artikel 7

■ Alla medlemsstater ska säkerställa ett erforderligt skydd för sitt dricksvatten.

■ Medlemsstaterna får upprätta säkerhetszoner.

■ Gäller alla vattenförekomster som används för uttag av dricksvatten mer än 10 kubik per dag eller används av mer än 50 personer.

■ Åtgärder som vidtagits för att uppfylla kraven i artikel 7 redovisas i förvaltningsplanen.

Mikael Wennström redogjorde för landskapsregeringens förslag på föreskrifter för att skydda vattentäkterna.

Magnus Eriksson ansvarar för tillsynen av dricksvattnet på Åland. Han lyfte fram brunnar som en möjlig vattenreserv.

Regler som kan skydda vattnet

Landskapsregeringen föreslår ett antal regler för hur man kan skydda Ålands vattentäkter.

Föreskrifterna gäller bland annat jordbruk, skogsbruk och hantering av avloppsvatten.

För att skydda vattentäkterna delas markområden in i skyddszoner. Den första är en vattentäktzon, det vill säga delar av en sjö eller en hel sjö, den andra är en primär skyddszon, det vill säga ett 50 meter brett område kring stränder och diken, och den tredje är en sekundär zon, som är ett större område runt om vattentäkten.

Vad gäller jordbruket föreslår landskapsregeringen att man i den primära zonen förbjuder all hantering, lagring och användning av kemiska bekämpningsmedel, alternativt att man tillåter viss användning av godkända

bekämpningsmedel enligt särskilda skyddsföreskrifter.

Man föreslår också att det krävs tillstånd för uttag av bevattningsvatten och att man genomför frivilliga åtgärder för att minimera belastningen av näringsämnen i enlighet med jordbrukets miljöstödsprogram.

Oljespill förbjuds

Vad gäller skogsbruket föreslår man att huvudregeln bör vara att skyddszoner intill stränder och vattentäkter fastställs och att dikning i den primära zonen inte tillåts. Därtill förbjuds upplag av bark och timmer i den primära zonen. I den sekundära zonen tillåts dikning i enlighet med gällande lagstiftning och skogscertifieringens regelverk och tillfälliga upplag av bark och timmer tillåts.

Vidare föreslår landskapsregeringen att hantering och lagring av petroleumpro-

Flis. Skogsbruket berörs av förslaget till regler.

Foto: ERKKI SANTAMALA

dukter får förekomma enligt särskilda säkerhetsföreskrifter, upplag av asfalt, oljegrus och vägsalt förbjuds, oljespill får inte förekomma, transport av farligt gods får ske på anvisade transportleder och annan miljöfarlig verksamhet som innebär risk

för förorening av yt- eller grundvatten förbjuds.

Avloppsvatten

Inom den primära zonen föreslår man att infiltrationsanläggningar eller markbädd för toalettavatten förbjuds vid nybyggen. Infiltrationsanlägg-

ningar eller markbädd för BDT-vatten tillåts.

I den primära zonen får man inte heller muddra eller schakta. För pålning, spontning och underjordsarbete bör man ha tillstånd.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

I september berättade Nya Åland om hur några högsta-dieelever testat att tillverka båtbottnfärg av flugsvamp. Några blev illamående och åkte till sjukhus för kontroll. Över 20 finskspråkiga tidningar berättade senare om experimentet. Bilden är arrangerad.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Experiment med svamp i riksmedia

I september registrerades 285 mediaträffar för sökordet Åland i finskspråkiga media.

Lissabonavtalet, skarvjakt och svampexperiment var några av de ämnen som väckte uppmärksamhet, det visar den senaste pressöversikten från Ålandskontoret i Helsingfors.

President **Tarja Halonen** ratificerade 12 september Lissabonfördraget för Finlands del och konstaterade, att det vore ”synnerligen önskvärt” att även Åland skulle ratificera fördraget. MTV3:s nyheter och 25 tidningar berättade om ratificeringen och presidentens uttalande och därefter var det både tidningar och radionyheter som berättade om planerna på en ändring i självstyrelselagen, som kan möjliggöra att landskapet kan höras i EG-domstolen.

Samarbete ger resultat

Nya Ålands samarbete med Finska notisbyrån ger ibland Åland stor uppmärksamhet i riket. Artikeln om flugsvampexperimentet i Godby högstadium, som även ledde till sjukhusbesök för några elever, förmedlades till åtminstone 21 finskspråkiga tidningar i september.

Ålands landskapsregerings beslut att bevilja yrkesfiskare tillstånd att skjuta 100 skarvar var en annan fråga som väckte uppmärksamhet. Åtminstone 17 tidningsartiklar och TV2 Lounais-Suomen uutiset samt YLEX Uutiset berättade om det åländska skarvjakttillståndet.

Finska media producerar också egna artiklar och inslag om Åland.

Bland andra hade YLE Radio Suomis reporter gjort två långa reportage för kanalens morgonprogram Ylen aikainen. På Kumlinge hade han bekantat sig med **Thorbjörn Englunds** musselodling och på Södholm gästade professor **Olli Alho**, som hade invigt honom i den åländska svampskogens hemligheter.

Bland andra åländska ämnen som uppmärksammades i september återfinns mördarsniglar, ytlig algblooming, sportfiske och strid om fiskevatten, besöksmål för turister, IFK Mariehamn, **Fredrik Fredlunds** vinst i Pro Stock Bike och Joho pyros vinst i FM i fyverkeri.

Tidningen Suomenmaa porträtterade i en helsidesartikel ålänningen **Linnea Lindholm**, som sommarjobbade i kaféet på en skärgårdsfärja.

Finns på hemsida

Ålandskontorets pressöversikt sammanställs av **Maija Nunez**. Rapporten i sin helhet finns att läsa på landskapsregeringens hemsida www.regeringen.ax.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

Oppositionen efterlyser konkreta resultat

Den nya landskapsregeringen har snart suttit vid makten i ett år. Innan budgetdebatten tar vid passar Nya Åland på att fråga oppositionen: hur bedömer ni landskapsregeringens arbete så här långt? Betyget blir inte gott.

Det har snart gått ett år sedan den nya regeringen högtidligt svor eden att utföra sina res-

pektive uppdrag ”...efter all min förmåga...” Oppositionens bedömning av det första året med liberaler och center vid landskapsrodret andas en hel del frustration. Representanterna för oppositionspartierna har få positiva omdömen de vill dela med sig av. Den i landskapsregeringen som får mest ros för sitt arbete är social- och miljöminister **Katrin Sjögren** (lib). Obunden samverkan, socialdemokraterna

och Ålands framtid undrar vart det utlovade ”nya ledarskapet” tog vägen. Frisinnad samverkan pekar på gymnasialstadieutbildningens utveckling.
– Vi har inte fått något förslag och tiden går. Partierna delar dessutom åsikten att de åländska kraven på inflytande inte drivits tillräckligt hårt i Helsingfors och att landskapsregeringen är lite väl förtjust i utredningar.

Till oppositionens uppgifter hör att kritisera. Men vad tycker näringlivet och mannen på gatan? Vilka konkreta åtgärder har genomförts? Håll utkik i kommande nummer av Nya Åland. Där kommer även representanter från landskapsregeringen att säga sitt om det första året.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Det nya fräscha saknas.

GUN-MARI LINDHOLM (OB)

Osynliga, utan visioner, saknar nytänkande. Obunden samlings Gun-Mari Lindholm är inte nådig i sina omdömen om landskapsregeringen.
– Man tutade på mycket om ett nytt ledarskap. Det är för mig att man har visioner och tydliga målsättningar.
Hon säger att det har handlat mycket om utredningar det senaste året.
– Liberalerna älskar utredningar. Men går man in i ett sådant arbete måste man ha någon slags vision. Vad vill jag? De som ska titta på näringsrättsfrågorna och jordförvärvsfrågorna till exempel. Vad vill de egentligen?

Splittrat ledarskap
Vore hon en oinsatt åskådare skulle hon aldrig ha kunnat gissa att liberalerna och centern regerar tillsammans, säger hon och pekar på diskussionen i lagtinget om de nya behörighetsbestämmelserna för socialvårdens personal.
– Det verkar vara lite villervalla. Centern står väl för villervallan, de är så otydliga att det inte vet vad de vill. De vet vi i oppositionen och utnyttjar.
Med två ord beskriver hon landskapsregeringens arbete så här långt:
– Konservativt ledarskap.
Frågor hon önskar gavs mer verkställning är drogproblematik, äldreomsorg och miljöfrågor.
– Visionerna lyser med sin frånvaro.
– Det som jag efterlyser är tydliga målsättningar.

Beröm
Gun-Mari Lindholm säger att hon berömt landskapsregeringen för saker hon anser de har lyckats med.
– För min del har jag fått igenom flera motioner, till exempel valfinansieringen. Där har man nu kompletterat uppdraget för den grupp som ser över den.
I inflytandefrågorna har lantrådet kommit till partierna för att efterhöra vad de anser viktigt.
– Men annars verkar man ha väldigt lite med tid för dialog i landskapsregeringen.
Hon återkommer flera gånger till det utlovade nya ledarskapet.
– Jag bara undrar när vi ska få se det. Det vi har sett idag är ett väldigt konservativt ledarskap.
– Det luktar **Margaret Thatcher**. □

Inte mycket verkstad.

ROGER JANSSON (FS)

Frisinnad samverkans gruppledare säger att regeringsprogrammet visade att det var mycket utredningar som ska göras. Så blev det också, anser han. Oppositionen har fått vänta.
– Jag tycker att det har varit väldigt mycket utredningar och inte mycket verkstad.
Som exempel nämner Roger Jansson reformen av utbildning på både gymnasial- och högskolenivå samt självstyrelsens utveckling.
– Vi har inte fått något förslag och tiden går, säger han angående det förstnämnda.

Budgeten visar tendenser
Nu inväntar Roger Jansson landskapsbudgeten som ska lämnas till lagtinget senast den 10 november.
– Vi är rädda att det ska bära iväg. Att kostnaderna kommer att överstiga inkomsterna.
Han sätter dock viss tilltro till finansminister **Mats Perämaa** (lib), som Roger Jansson anser har uttryckt en vilja att hålla utgifterna i relation till inkomsterna.
– Det är lätt att administrera Åland när man har bra ekonomi. Finansministern visar i tal ett intresse för att hålla tillbaka.

Ris och ros
Landskapsregeringens förhandlingar med riket om inflytandefrågorna får både ris och ros.
– Där har man drivit en del frågor bra och backat i andra.
Landskapsregeringen borde ha varit mer påstridig, anser Roger Jansson.
– Det har varit en mjukhet i förhandlingarna.
Hur har dialogen mellan regering och opposition varit enligt din mening?
– Det är klart att landskapsregeringen har varit dålig på att delta i plenidiskussioner men i utskotten har det fungerat bra.
Det sammanfattande omdömet blir:
– Det är lite för lite resultat. Man utre-

Vacklande.

ANDERS ERIKSSON (ÅF)

Anders Erikssons sammanfattande omdöme om landskapsregeringens första år vid makten är:
– Vacklande.
Snart har ett år gått och Ålands framtid vill se resultat. Det finns frågor som ”begravs” i kommittéer, säger han.
– Man tillsätter en utredning för att visa att något händer. Men man måste också visa att man tar beslut.

Leverera förslag
Han efterlyser resultat, fler lagframställningar till lagtinget. Det var den förra regeringen bättre på, anser Eriksson.
– Som regeringsbärande partier måste man hela tiden leverera förslag och komma till något slags avslut.
Det han är mest kritisk till är att landskapsregeringen försvarade riket när Lissabonfördraget ratificerades.
– Det är deras absolut största misstag. Jag ser det som en konstitutionell skandal.

Vag dialog
Han säger att lantrådet Viveka Eriksson inledningsvis sade att regeringen vill sträcka ut en hand mot oppositionen. Något Ålands framtid välkomnade enligt honom.
– Jag sträckte fram min hand och sade att jag vill ha ett gott samarbete.
Detta har uteblivit, menar Anders Eriksson. Han tycker att landskapsregeringen inte gått Ålands framtid till mötes när det gäller tillsättningar av parlamentariska kommittéer.
– Den utsträckta handen var mer prat än verkstad.
Han kan inte lyfta fram en enda positiv sak som landskapsregeringen gjort.
– Jag har verkligen svårt att hitta något konkret exempel. □

För lite aktivitet.

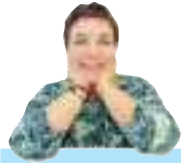

BARBRO SUNDBACK (S)

Barbro Sundback säger att det första året med landskapsregeringen har utvecklats ungefär som hon förutspått. Politiken är otydlig, menar hon.
– Avsaknaden av politik är ganska stor. Det beror på att regeringspartierna har svårt att samarbeta och komma med förslag.
Barbro Sundback ser främst två frågor som delar landskapsregeringen. Lissabonfördraget är den ena.
– Det kommer ganska mycket kritik från salen om de förda förhandlingarna.
Golfbanefrågan den andra.
– **Jan-Erik Mattsson** (c) vill inte ta i frågan (näringsministern, reds anm).
– Plötsligt är det två projekt på gång.

Beröm
Social- och miljöminister **Katrin Sjögren** (lib) är den av landskapsregeringens ledamöter som Sundback tycker gör ett bra jobb. Det är också det enda positiva omdöme Sundback vill ge.
– Katrin Sjögren har engagerat sig väldigt mycket för socialpolitik.
– Hon är en frisk fläkt.
Fler lagframställningar efterlyses.
– Det är blankettlagstiftning, rena rama byråkratin. Vi saknar helt och hållet politiken.
Ett sammanfattande omdöme blir svårt att ge.
– Jag väntar på deras politik. På att få veta vad den är. Det är svårt att veta vad de har gjort.

Begraver frågor
Barbro Sundback säger att det finns en risk att viktiga frågor begravs i kommittéutredningar. Detta är ett tecken på att man inte vet vad man vill, anser hon.
– Valkommitén, jordförvärvskommittén...
Behov- och resursplanen har hon ännu inte sett.
– Vi skulle få den först på våren, sedan på hösten. Nu ska den integreras i budgeten. □

Kiki Alberius-Forsman
Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

Dop

Lucas Einar Mikael Lindroos döptes lördagen den 18 oktober i Riihikirkko, Jyväskylä. Han är son till Sanna Elina och Pontus Mikael Lindroos i Mariehamn. Dopet förrättades av Satu Konsti.

Föreläsning om stroke

■ Föreläsning och diskussion om hur livet kan bli efter en stroke arrangeras av föreningen Vårt hjärta. ”Stroke förändrar livet i hög grad. Patienterna kan i olika grad möta praktiska svårigheter med tal- och rörelseförmåga, att äta och klä sig, sköta sin hygien, sociala relationer. Med förändrad personlighet och oförmåga att fungera självständigt blir också sjukdomen i hög grad de anhörigas sjukdom.” skriver föreningen i ett pressmeddelande. Föreläsare är familjeterapeut och psykolog **Beryl Fagerlund**. Tillfället, som är öppet för allmänheten, hålls den 30 oktober klockan 19.00 i Handicampen, Skarpansvägen 30. (ab)

Annonsera i den tidning du själv läser!

TACK

Varmt tack till alla som hedrat minnet av vår kära
Gretel Williamson
och deltagit i vår sorg
Christina och Birgitta med familjer

GUDSTJÄNSTER

Söndag 26.10 kl. 11.00 Högmässa (N) med Boris Sandberg och Henrik Östman
Onsdag 29.10 kl. 12.30 Nattvardsgudstjänst i Ålands hemgård kl. 13.30 i De Gamlas Hem

GUDSTJÄNSTER

”Medborgare i två riken”
To 23.10 kl 12 Torsdagslunch i Margaretagården.
Lö 25.10 kl 10 Katolsk mässa i Margaretagården.
Sö 26.10 kl 11 Gospelmässa i St Görans, Karlsson, Good News, dir. Johanna Grüssner.
Kl 18 Gudstjänst i St Mårtens, Enqvist Deåki.
Ti 28.10 kl 13 Moder Teresa-grupp i Folkhälsans Allaktivitetshus.
On 29.10 Kl 8.30 Morgonmässa i St Görans, Turakka, Laine.
Kyrktaxi mot beställning tel 19 500

Ålands kommunförbund:

EU-medborgare borde kunna få hembygdsrätt

Slopa kravet på finländskt medborgarskap och ge alla EU-medborgare möjlighet att ansöka om hembygdsrätt men luckra inte upp bestämmelserna i övrigt.
Så kan man sammanfatta Ålands kommunförbunds åsikter i den pågående utredningen om vilken status hembygdsrätten, jordförvärvsrätten och näringsrätten skall ha i framtiden.

–Kommunförbund vill ha en modern åländskt hembygdsrätt som ger alla EU-medborgare möjlighet att få denna. Vi vill ha ett öppet samhälle som betonar människors lika värde och där de inflyttade känner sig delaktiga i utvecklingen. Det skriver Ålands kommunförbund i sitt utlåtande till den parlamentariska kommitté som tillsattes för att utreda frågan med anledning av att nya bolag kringgår jordförvärvsrätten genom att sälja ut attraktiva fritidsbostäder som aktier.

Enda hindret
Förbundet anser att Åland får

bättre möjligheter att locka hit ny arbetskraft och kompetens om alla EU-medborgare kan beviljas hembygdsrätt.
–Åland har alla möjligheter att bli ett mer välkomnande samhälle, det enda hindret är kravet på finskt medborgarskap i självstyrelselagen, skriver förbundet i sitt utlåtande.
Förbundet vill däremot definitivt inte slopa kravet på hembygdsrätt
En grundsten
–Hembygdsrätten utgör en grundsten i Ålands självstyrelse och den är en mycket viktig åländsk behörighet i självstyrelselagen.
Dels garanterar hembygdsrätten, enligt förbundet, att det är den fast bosatta befolkningen som kan svenska som beviljas de särrättigheter som finns som till exempel rätten att ställa upp i val eller förvärva och besitta jord.
–Den åländska hembygdsrätten utgör en garant för att rätten att fatta beslut i den för självstyrelsen viktiga frågor tillkommer ålänningarna själva, skriver förbundet i sitt utlåtande.

na själva, skriver förbundet i sitt utlåtande.
Mot syftet
Ålands kommunförbund anser också att man snarast bör täppa till de luckor i lagen som gör det möjligt att sälja fritidsbostäder i närheten av stränder till personer utan hembygdsrätt. Motiveringen är att verksamheten med aktierna strider mot syftet med själva jordförvärvslagen, det vill säga målet att hålla den åländska jorden i åländska händer.
–Det är ett allmänintresse att Åland befolkas av bofasta skattebetalare och inte ”skattebefriade” fritidsboende, konstaterar förbundet.
Inte luckra upp
Vad näringsrätten beträffar ser förbundet inte heller att det finns skäl för att luckra upp principen att minst två tredjedelar av styrelsemedlemmarna i ett bolag eller företaget bör ha varit bosatta på Åland under minst fem år.
–Med hänvisning till de utredningar och kommittébetänkanden som gjorts på senare år gällande det svens-

Hembygdsrätt för EU. Ålands kommunförbund anser att självstyrelselagen borde ändras så att samtliga EU-medborgare kan beviljas hembygdsrätt enligt nuvarande principer.

ka språkets ställning på den åländska arbetsmarknaden så finns det ingen anledning att luckra upp kravet på tillfredsställande kunskaper i svenska för bolagsstyrelser (språkkravet i hembygdsrätten). Genom

hembygdsrätt alternativt efter 5 års bosättning på Åland torde svenskakunskaperna vara tillfredsställande, skriver Ålands kommunförbund.
TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

OBS! Det händer

TORS DAG 23.10 BILDKVÄLL
■ ■ Mariehamn Obscura, Ålandsvägen 88, kl 19.00. Conny Sjöqvist visar foton på planktonorganismer.

BINGO
■ ■ Mariehamn Torggatan PAF Casino kl 19.00. IFK bingo.

BIO
■ ■ Bio Savoy kl 18.00. Vicky Christina Barcelona. F-11/9. Filmen får fyra stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ Bio Savoy kl 20.00. Max Payne. F-15/13. Filmen får tre stjärnor av Nyans recensent.

NÖJE
■ ■ Parks bar kl 22.00. Richard ”Räven” Holmberg.
■ ■ Dinos kl 22.00. Made in Thailand.

VERNISSAGE
■ ■ Ålands museum, Torget, kl 18.00-20.00. ”I Nicholas Delins fotspår” av professor Brian B. Magnusson.
□ Kl 19.00. Föreläsning ”Några iakttagelser om tidig svensk bosättning i nordvästra Amerika” med Brian B. Magnusson.

FREDAG 24.10 ANSVARSLUNCH
■ ■ Saltvik Mariagården kl 15.00-18.00. Ansvarslunch med rådjursoppa.

BIO
■ ■ Bio Savoy kl 18.00.

”I elfte timmen” av och med Leonardo DiCaprio. Gratis inträde.

FÖRELÄSNING
■ ■ I Tiden, Elverksgatan 10, kl 13.30-15.30. ”Alternativa arenor. Ett spännande möte mellan kultur och näringsliv.” Föreläsning av Karolina Pahlén från wip: sthlm.

KONSERT
■ ■ Mariehamn S:t Görans kyrka kl 19.00. Konsert med Ålands Musikinstitut. Medverkar gör bland annat Barnkören, Singoalla och Capella Vocalis.

NÖJE
■ ■ Arkipelag restaurangen kl 22.00. DJ Totte.
■ ■ Dinos kl 22.00. Made in Thailand.
■ ■ Indigo kl 19.00. Plura Jonsson från bandet Eldkvarn samtalar om sina nya böcker.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Richard ”Räven” Holmgren.

TALKA
■ ■ Röda Korsgården kl 9.00-15.00. Matt-trasklippningstalka.

ÖPPET HUS
■ ■ Ålands fredsinstitut, Hamngatan 4, kl 15.00-17.00. Öppet hus med anledning av FN-dagen. Samtidigt återinvigs en fotoutställning som tidigare visats i Mariehamns stadsbibliotek 2002. med bilder från Bosnien Hercegovina tagna av fotografen David Lundberg.

Kom ihåg

■ ■ **ABF-Åland:** En infokväll om ”Miljövänlig energi” tisdag 28.10 kl 18.30 i auditoriet. Värmesystem för egnahemshus som landskapsregeringen stöder. Landskapsregeringens tjänstemän informerar. Ev. frågor till tel 16 707.

■ ■ **Ekologiska odlarna på Åland:** Kom med till Järna på GMO-konferens den 12.11. Anmälningar senast 2.11 till Isabell Kvarnfors tel. 43 938 eller 040-5841 764.

■ ■ **Evangeliföreningens Ålandskrets:** Missionssamling på lördag den 25.10 kl 19 i Luthergården. Tom Kaunismaa, Iris och Boris Sandberg. Bilder från Turkiet och servering. Välkomna.

■ ■ **Folkhälsan i Sund:** Vattengympa torsdagar kl 17.30 i Godby simhall, lediga platser finns, kontakta Lena Rosenberg, tel: 0457 503 84 55.

■ ■ **Folkhälsans Allaktivitetshus, Skeppargatan 11:** Stavgång måndagar och torsdagar kl 10.00, start vid huvudentrén. Stavar för utlåning finns!
Seniordans onsdagar kl 11.00 i gymnastiksalen. Ledare: Anita Söderlund
Sittdans tisdagar kl 11.00 i gymnastiksalen. Ledare: Anita Söderlund.
Seniorgymnastik (med lätt styrketräning och balansövning)*. Ledare: fysioterapeut Gun-Lis Andersson.
Mimosel minne och motion*. Start: 22.10 kl 14.00. Ledare: Maj-Len Palmqvist.
Fredagssim i bassängen*. Familjer med barn kl 19-20. Vuxna kl 20-21.

*Anmälan och förfrågan görs till Clary Åkerfelt, tel 12 201.

■ ■ **Fotoklubben Obscura:** Medlemmarna välkomnas till bildvissing med Conny Sjöqvist torsdag 23.10 kl 19, ett samarbete med Ålands Natur och Miljö. Adress: Ålandsvägen 88. Anmälningar till Mörkerworkshop i Föglö, se hemsidan, senast 6.11. Höstmöte 11.11 med bl.a fototävling med temat ”djur”.

■ ■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte på torsdagen den 23.10 kl 17.30 på Hotell- och restaurangskolan. Program. Guvernörsbesök.

■ ■ **Hammarlands marthaförening:** Månadsmöte 28.10 kl 19 i Marthabo.

■ ■ **Madeiravandrarna:** Möjlighet att vandra i grupp på Madeira 10.3-24.3.09. Intresserade ring 43 885, eller maila sigbritt.finne@alkand.net

■ ■ **Mariehamns församling:** Barnmusiken har satt igång för terminen. Babymusik för famnbabysar tisdagar kl 10 på St Mårtensgården i Strandnäs, babymusik för gående barn ca 1-3 år på Margaretagården tisdagar kl 13 och för de större barnen ca 3-6 år finns Klapp och klang torsdagar kl 17.45. Välkomna!

■ ■ **Mariehamns Pensionärsförening:** Teaterresa till Åbo. Avresa 26.11 med Isabella kl 14.25, retur med Isabella 27.11 kl. 21.00. Pris per person är 109 euro vid 30 deltagare och 102 euro vid 40. I priset ingår: buss- och båtresor t/r, del i dubbelrum på Scandic Julia i

Åbo samt biljett till Evita den 27.11 kl 14.00. Biljetterna till Evita är preliminärt bokade och de kan vi hålla till den 24.10. I dagens läge är 19 personer anmälda, men vi behöver flera för att resan skall bli av. Anmäl dig så fort som möjligt till Sundqvists Buss/Linda Björke tel 527 003.

■ ■ **Ålands flicklottor och soldatgossar:** Måndag den 27.10 månadsmöte som utfärd till Orrdalsklint med temat ”Luftskyddet under kriget”. Samling för samäkning vid bussplan kl 12.30. Skaffning medtages.

■ ■ **Ålands cavaliersällskap:** Skogspromenad söndag 26.10 kl 13.00 i Godby skogen bakom brandstation. Medtag fika. Närmare info Mia Pellas gsm 0457 382 8460. Välkommen nya och gamla cavalierhundägare.

■ ■ **Ålands hälsoalternativ:** Vi arrangerar en bussresa till Harmonimässan i Liljeholmshallen 1.11. Anmäl dig till tel 22570.

■ ■ **Ålands Natur och Miljö:** Höstvandring lördag (obs!) 25 oktober. Vi vandrar vidare på Jomala vandringsled med Georg Blomqvist. Denna gång vandrar vi i Hammarudda. Samling för samäkning på Norragatan 13 kl 10.00 eller vid Gottby butiken kl 10.15. Vandringen tar ca 2 timmar. Matsäck med! Vid hållregn ställs vandringen in. Glöm inte bildvisningen på torsdagkväll kl. 19 i Obscuras lokal på Ålandsvägen 88.

■ ■ **Öppna Förskolan:** Kom ihåg gruppfoto torsdag 23.10 kl 10.00.

För föräldrar. Maarit Westerén och Tessa Nordlund ger föräldrar möjlighet att engagera sig i sina barns skola genom Hem och Skola.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Föräldrar som resurs en framgångsfaktor

–Föräldrar är en outnyttjad potential, säger Förbundet Hem och Skolas informator Maarit Westerén.

Om skolan och läraren utnyttjar föräldrars kunskande till max blir det en framgångsfaktor.

Förbundet Hem och Skola höll regionträff i går i Mariehamn. Maarit Westerén och Tessa Nordlund, den åländska representanten i förbundets styrelse träffade Nya Åland i Strandsnäs skola.

Varför behövs Hem och Skola?

–Det är ett bra sätt för föräldrar att engagera sig i skolan, säger Tessa Nordlund. Man visar barnen att skolan är viktig även för föräldrarna och det ger dem en positivare känsla för skolan.

–Huvudpointen är att skolan inte är en sluten enhet bara för lärare och elever, säger Maarit Westerén. Vi väljer att se föräldrarna som den resurs de är. De ska ha insyn i skolarbetet.

Klassföräldrarna är en del av

Hem och Skolas arbete. Alla har fått en mapp med material hur man kan sköta sin uppgift.

Olika verksamhet

Vilken verksamheten blir för Hem och Skola beror helt på de enskilda föreningarna. Det kan skilja mycket från skola till skola. Tessa Nordlund nämner som exempel klubbverksamhet efter skolan, julmarknad, sportlovsaktiviteter för dem som inte åker bort, vårjippo. Om något är fel vid skolan kan föreningen påtala det till dem som kan göra något åt saken.

–Det händer kanske inte något direkt, men det skapar en debatt. Det kan handla om skolskjutsar, trafik vid skolan, skolgården, miljön.

Om jag har problem med att hjälpa mitt barn med läxorna för att till exempel matematiken har förändrats sedan jag gick i skola, kan jag få hjälp av Hem och Skola?

–I Lovisa hade man problem med den nya matematiken. Då

tog Hem och Skola kontakt med skolan och ordnade en matte-kväll för föräldrarna där en lärare förklarade den nya matematiken, säger Westerén.

–Hem och Skola har också en social funktion. Man lär känna andra föräldrar som man annars kanske bara ser på julfester och avslutningar, säger Nordlund.

Bidrag från förbundet

Verksamheten finansieras genom insamlingar av olika slag, medlemsavgifter och bidrag från förbundet.

Av förbundets 220 medlemsföreningar finns 17 på Åland. Det finns flera skolor på Åland som inte är med i förbundet. Maarit Westerén välkomnar alla föräldraföreningar att ansluta sig. Enda kravet är att det är en registrerad föräldraförening vid en skola. Genom förbundet får man material och föreläsare om de mest olika saker.

–Det har varit anti-mobbing, alkohol och droger och det senaste var social kompetens. Det nyaste materialet är

om tonåringar. Målgruppen för materialet är föräldrar eftersom det är för föräldrarna vi jobbar.

En bra morot är det bidrag för lägerskolor som kan sökas från Förbundet.

Förbundet uppbär en medlemsavgift från sina föreningar. Den är på 35 cent per inskriven elev per år. Det finns mycket material för hur man kan arbeta. Annars sköts finansieringen huvudsakligen genom stöd från Penningautomatföreningen i riket och Utbildningsstyrelsen.

Alla föreningar på Åland väljer själv sin verksamhet. Endel är aktiva och andra mindre aktiva.

–Hem och Skola är det man gör det till. Det är ingen statisk förening utan det är viktigt att man ger utrymme för nya tankar, säger Westerén.

Om någon har frågor angående Hem och Skola kan man kontakta Tessa Nordlund eller Förbundet Hem och Skola.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Dags att söka musik- och fritidsstipendier

■Fram till den sista oktober går det att ansöka om Lions Club Mariehamns två stipendier. Stipendierna är på vardera 500 euro och syftet är att årligen uppmuntra ungdomar.

Musikantstipendiet, och vandringspriset Rafael Quarnströms Lejongaffel, kan gå till allt från enskilda sångare till grupper av olika slag. Det finns ingen åldersgräns, men man skall vara i början av sin musikbana.

Idrotts- och fritidsledarstipendiet, och vandringspriset Smulles pokal, ges till dem som tagit på sig ansvaret att erbjuda barn och ungdomar en vettig fritidssysselsättning. Stipendiet

riktar sig till en enskild person, eller ledarteam, vars ålder är högst 20 år och är boende i Mariehamn.

”När det gäller idrotts- och fritidsledarstipendiet vill jag särskilt trycka på att till exempel unga scoutledare eller ledare inom de frivilliga brandkårerna och liknande mycket väl kan föreslås eller söka stipendiet.” berättar **Lasse Fredriksson** från Lions.

Förslag, ansökningar och motiveringar sänds till Lasse Fredriksson, Ålandstidningen, Strandgatan 16 eller via e-post till lasse.fredrikson@alandstidningen.ax.

Saltvik röstade om ekonomtjänst

■Saltviks kommun får en ekonom. Arbetsbördan har, enligt kansliets personal, ökat under de senaste åren och kommunstyrelsen beslöt därför i september att föreslå för fullmäktige att en ekonomtjänst inrättas från och med nyår.

Det förslaget har alltså Saltviksfullmäktige nu också gått med på men först efter omröstning.

Fullmäktiges ordförande **Bert Häggblom** (ob) föreslog

att ärendet remitteras till budgetbehandlingen men eftersom bara 6 av de sammanlagt 15 ledamöterna understödde honom gick styrelsens förslag igenom.

Runa Lisa Jansson (ob) reserverade sig mot beslutet bland annat med motiveringen att man först borde granska kansliets nuvarande organisation och utreda samarbetsmöjligheter med andra kommuner innan man inrättar nya tjänster. (tt-s)

Finström-Geta ordnar loppis

■På lördag klockan 11-14 ordnar Finström-Geta församling loppmarknad för barnsaker och -kläder i församlingssalen i Godby Center.

Kontaktpersoner för loppmarknaden är **Eva** (0457-3613463) och **Sonja** (0457-3427633) vid församlingen. (ns)

Ålands läroavtalscenter

planerar läroavtalsutbildning till

närvårdare

Utbildningen görs i samarbete med Ålands vårdinstitut.

Beräknad start februari 2009. Utbildningstid 2½ år. Inriktning äldreomsorg.

Intresseanmälan **senast 7 november 2008**, blankett fås från Ålands läroavtalscenter *25 000.

**Allmänheten
inbjudes!**

**Söndag 26.10 kl 13.00
i lagtingets auditorium**
uppmärksammar vi
**1808-09 års krig på Åland
för 200 år sedan**

Tälman Roger Nordlund öppnar mötet
Kenneth Gustavsson berättar om
Gustav IV Adolfs vistelse på Åland
Jörgen Lundqvist berättar om krigsförloppet och Gummerus-festen på Öland i maj

Allsvensk samling på Åland

**100 ord
från din förening**
redaktion@nyan.aland.fi

ÅLANDS BIBLIOTEKSFÖRENING

Årets medlemsresa går i år till Åbo den 20 november avfärd 14.25 med Vikinglinjen. Fredag förmiddag 21 nov. gör vi ett studiebesök till Åbo stadsbibliotek som nu är färdigrenoverat och på kvällen teaterbesök till Åbo Svenska

Teater för att se Evita. Hemfärd lördag morgon 8.45 och tillbaks i Mariehamn 14.10. Ett begränsat antal teaterbiljetter är reserverade. Anmälningar till **Siv Andersson** tel 531 406 eller epost: siv.andersson@mariehamn.ax Nya medlemmar är välkomna att komma med i mån av utrymme. Kostnad ca 80 e/person

PUSSELFAMILJEN

Föreningen PusselFamiljen inbjuder nya som gamla medlemmar till höstmöte torsdagen den 30.10 kl. 18:00. Styrmansgatan 10, vån.2. Det blir knytalas, ta med det du vill ha själv (förutom

alkohol & droger givetvis) och lite extra så att nån annan kan få smaka! Kan bli en salig blandning hoppas vi! **Anette Holmberg** kommer och pratar om stresshantering och mindfulness! Söndagen den 16/11 kl 16 blir det Tacobuffe till ett pris av 5e/vuxen - barn/ gratis på Margarethagården i samarbete med Mariehamns församling (diakon **Siv Hallbäck**)! Förhandsanmälan via sms till tel. 0457-3431883 eller e-post till info@pusselfamiljen.ax senast den 10 november. Varmt välkomna önskar styrelsen för PusselFamiljen

Välkommen
till firandet av
**FN-dagen och
60-årsjubileet
av de mänskliga
rättigheterna**
**i Röda korsgården
fredag 24.10 kl. 19.00.**
Arr. Bahaisamfundet
Mariehamn

4,4 1/100 km
blandad körning **/119** CO₂
g/km
A160 CDI BE 3D – vår bil i miljöklassen.

A-klass 150 3D 22.900€ – 948.600€ SLR McLaren Roadster

- DET HANDLAR OM KVALITET -

BILCENTER

www.bilcenter.ax

Uppgårdsvägen 18

Bilförs., tel 12 551: vard 9-17, lörd 10-13
Reservdelsförs., tel 12 552: vard 8-16

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Mona Lisa behöver inte kännas speciell bara för att alla människor har fått för sig att hon är det.

YLVA VIKSTRÖM I ÅU-KOLUMN

Brian B. Magnusson tillbaka på Åland med utställning

Nordiskt USA-arv i bilder

Det nordiska arvet lever fortfarande starkt i nordvästra USA, i trakterna kring Seattle och Tacoma.

Det konstaterar professor Brian B. Magnusson som, med vernissage i kväll, visar utställningen ”I Nicholas Delins fotspår” på Ålands museum.

Det är inte första gången som Brian Magnusson besöker Åland. För ett år sedan var han här senast, då för att föreläsa om folksägnen i nordvästra Amerika. Då liksom nu på inbjudan av Ålands emigrantinstitut.

Även nu skall Magnusson föreläsa. På söndag, den 26 oktober, kl 12 berättar han på museet om tidiga nordiska landskapsmålare i Amerika.

Brian Magnusson är biträdande professor i Scandinavian Studies vid University of Washington i Seattle och också docent vid universitetet i Jyväskylä i Finland, i nordisk och amerikansk konst och kultur. Bosatt är han sedan några år i Sverige.

Sverigeättling

Som namnet Magnusson antyder kommer hans förfäder också från Sverige och han är också gift med en svenska. De egna goda kunskaperna i svenska har han fått både hemifrån och genom sina studier.

Den utställning som han nu i något nedbantat skick visar i Ålands museum byggde han ursprungligen upp när man 1996 firade migrationsåret 1846-1996 med anledning av att det gått 150 år sedan den svenska bosättningen Bishop Hill grundades i Illinois. Bakom utställningen stod också emigrantinstitutet i Växjö.

Utställningen innehåller ett rikt bildmaterial som visar den nordiska emigrationen till nordvästra Amerika, ett område där det skandinaviska inslaget tidvis var mycket stort. Enligt Brian Magnusson inföll glansperioden mellan 1887 och 1914. **Nicholas** – eller – **Nils Delin** (1817-1882), som fått ge utställningen namn, var den första nybyggaren i Peirce County nära Tacoma. Året var 1852.

Många av de emigranter som kom till nordvästra Amerika arbetade i skogen, en del blev jordbrukare eller jobbade i sågverk och andra industrier som småningom växte fram.

–Många försörjde sig också som snickare och det ansågs att en stor del av de finaste husen var byggda av skandinaviska snickare, säger Magnusson.

Ålänningar

Han berättar om ålänningen Oskar Karlsson som finns med på en av utställningens bilder.

–Han arbetade på Hanssons spånfabrik, men hade också namn om sig att vara en god båtbyggare och dessutom en bra dansör som svängde runt på föreningshuset Walhalla.

En annan ålänning som han

Ställer ut. Professor Brian B. Magnusson bland några av de bilder som ingår i den utställning som han, emigrantinstitutet och Ålands museum har vernissage på i kväll.

Ålänning. Någon av personerna i förgrunden skall vara Oskar Karlsson från Åland, känd som båtbyggare och god danskavaljer. Bilden ur utställningen.

nämner var en präst med namnet Söderlund, senare amerikaniserat till Southerland.

Det finlandssvenska inslaget var över huvud taget stort i trakterna kring Tacoma och Seattle och flera av bilderna visar finlandssvenska emigranter i både fest och vardag.

Samarbete

Brian Magnusson konstaterar att man inte bland emigranterna gjorde så stor skillnad på om man kom från Sverige eller från de svenska trakterna i Finland eftersom språket var gemensamt. Man var skandinaver.

–I föreningen Walhalla, i Wasa-orden eller i den finlandssvenska Order of Runeberg fanns – och finns – både svenskar och finlandssvenskar. Jag skulle tro att hälften av medlemmarna i Runebergorden i dag har sina rötter i Sverige.

Samarbetet med Norge-ättlingarna var intimt och Magnusson nämner att man till exempel

kunde tillägna sig norska julmatstraditioner även i de övriga grupperna.

Optimistisk

Fortfarande firar man i de här trakterna allmänt lucia och försöker hålla olika nordiska traditioner levande. Att det med tiden sker en uttunning av det nordiska inslaget kan inte undvikas, men Brian Magnusson verkar ändå ganska hoppfull beträffande framtiden.

–Institutionen för skandinaviska studier vid universitetet, den största i Amerika, Nordic Heritage Museum och Swedish-Finn Historical Society ser till att det nordiska inte blir bortglömt.

Björnar och pumor...

Själv bidrar Brian Magnusson bland annat med att bedriva fältforskning kring tidig nordisk-amerikansk konst och kultur. Ofta rör han sig i det syftet ute i rena ödemarken där han letar

Nybyggare. August Andersson på sitt nybygge i Home utanför Tacoma. Den lilla flickan till höger är hans dotter Ester, gift Lövström, som i dag är 97 år gammal. Bilden ur utställningen.

Finlandssvenskar. "Out for a good time" står det på banderollen som flickan i förgrunden bär. Bilden ur utställningen föreställer finlandssvenska emigranter på utfärd.

upp spår av tidig nordisk emigrantbosättning för att komma underfund med hur man byggde och bodde, hur det arv man bar med sig kom till synes.

–Men man får vara litet på sin vakt. Det finns ju fortfarande både björn och puma i de

här trakterna, säger han med ett leende.

Vernissage, med föredrag, i kväll kl 18-20 och ett nytt föredrag på söndag kl 12.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Ålands konstmuseums basutställning fick

under sommaren, till sin moderna del, monteras ned för att ge rum för den stora Källskärsutställningen. Nu visas åter igen konst ur samlingarna i två salar i en förnyad basutställning som sträcker sig från 1800-talet fram till våra dagar, meddelar museet.

Utställningen presenterar konsten ur ett brett perspektiv. Besökarna möter skulpturer i bland annat glas, keramik och brons. I videoutrymmet visas "Natu Mama" av **Maria Duncker**, en av kandidaterna för det prestigefyllda Ars Fennica priset 2008.

Bland det utställda finns också de senaste konstinköpen, bland andra **Edvard Westmans** "Zarewna", med vy över Färjsundet 1894, som köptes in på auktion och restaurerades i Stockholm sommaren 2008. □

Konsert blir det på fredag

i S:t Görans kyrka i Mariehamn med anledning av FN-dagen. Guy Karlsson, vikarierande lärare vid musikinstitutet, berättar att barnkören, Singoallakören och ungdomskören Capella Vocalis framträder.

Det blir också sång i mindre grupper samt duettsång. Dessutom bjuds det på musik på flöjt, trombone och piano.

Ett varierat program, konstaterar Karlsson.

Programblad säljs till förmån för Ålands barnfond. □

Invigningen av Alandica-huset

i Mariehamn torde ske den 4-5 april nästa år. Det uppger Ålands radions hemsida. Det definitiva beslutet är fortfarande inte fattat, men enligt planerna skall det bli framträdanden av olika köror och även symfonisk musik. Ett öppet hus-arrangemang skall också ingå. □

Finlandssvenska Eva-Stina Byggmästare

tävlade om årets Augustpris i skönlitteratur med författare som **P.O. Enquist**, **Katarina Frostenson** och **Bruno K. Öijer**. Byggmästare är nominerad för diktsamlingen "Men hur små poeter finns det egentligen", skriver FNB.

Eva-Stina Byggmästare är född i Jakobstad 1967. I Mariehamns litteraturdagar deltog hon senast år 2006. □

Max Payne var den mest sedda

filmen i Nordamerika under veckoslutet. Filmen inbringade 19 miljoner dollar under veckoslutets föreställningar i USA och Kanada, rapporterar tidningen USA Today, enligt FNB.

Max Payne är ursprungligen huvudkaraktären i ett finländskt actionspel som gjorts av Remedy Entertainment. Filmen visas just nu även på bio Savoy. □

Vilket (knapp)tryck på Röda kors-gården!

Mobilkunskap står högt i kurs

Med elever som brinner för ämnet är det lätt att undervisa.

Det säger en av lärarna på mobiltelefonkursen för vuxna, som blev en riktig succé.

– Det här är lika nervöst som att gå på en tenta, säger en dam på vägen in till Röda korsets matsal.

Visst har hon använt mobiltelefon förut och till och med fått privat handledning. Maken har visat henne den ena eller den andra funktionen med några snabba knapptryck, men sådana demonstrationer har hon glömt en stund senare.

Andra deltagare har liknande vittnesmål. I kväll skall de få lära sig det de verkligen vill veta om mobiltelefoner, och förhoppningsvis i sin egen takt.

Intresset är större än väntat. Närmare 30 personer har skrivit på deltagarlistan. Tur att kursledaren **Andreas Sjöström** på Mariehamns telefon tog med sig tre assistenter.

Att ringa och ta emot samtal – det kan deltagarna redan. Nu handlar det om andra funktioner som gör det mobila livet lättare:

Att skicka sms-meddelanden.

Att ställa in telefonen så att man får en påminnelse om läkarbesöket senare på dagen.

Att spara telefonnummer, eller att radera nummer som man skrivit in fel.

Listan kan göras lång, lika bra att sätta igång.

Efter en stund sitter deltagarna i mindre grupper, trycker, frågar lärarna och visar varandra.

Bra initiativ

Det här var ett bra initiativ, konstaterar **Inga-Britt Wirta** på Arbetarnas bildningsförbund, och tillägger att det var kyrkoherden **Stefan Snellman** som först kläckte idén i stadens äldreråd.

Det är inte bara stadsbor som hittat hit. **Trygve** och **Hagar Törnroos** har kommit in från Kumlinge och övernattar i staden.

– Vi läste om det i tidningen och det var passligt att ta färjan när det ordnades på kvällen. Det är något som man inte kan göra alla gånger.

Grunderna, att ringa och sms:a, kan han nog. Men han lär sig ett och annat om hur mobilen fungerar, och han har ett förslag till bildningsförbundet.

– En datorkurs skulle nog vara bra för sällskapet på den här kursen.

Det kommer nog

Vid ett annat bord sitter **Gunvor Danielsson**, som blev mobilägare i december 2007.

– Nog måste jag ha en sådan när alla andra har också. Den är bra att med sig när man far bort och utomlands, inte går det att ringa annars

Snart ljudlösa. Eila och Tor Mattsson testade mobilens ljudlösa funktion med hjälp av Victor Michelsson från Mariehamns telefon.

då. Finns det överhuvudtaget telefonkiosker längre?

Bättre sent än aldrig, resonerar hon.

– Det här skulle man ha börjat med när man var litet yngre. Det fastnar inte lika lätt nu, men det kommer nog bara man får hålla på litet. Lärarna förklarade nog bra, men jag vet inte om jag kommer ihåg allt.

Hennes grupp hinner inte riktigt med allt de ville lära sig.

– Lärarna pratade om att ställa in telefonen så att man kan ha den som väckarklocka. Men det vart så mycket med allting sedan, när alla deltagare frågade om det ena och det andra.

Riktigt kul

Victor Michelsson, en av lärarna, är glatt överraskad.

– Det här var riktigt kul, och lindrigare än vad jag trodde att det skulle vara. Deltagarna brann för det här. Det viktigaste är ju viljan att lära sig. När jag gick runt bordet och hjälpte enskilda deltagare såg jag att andra satt två och två. Den som redan hade lärt sig skicka sms hjälpte den som satt bredvid.

En sak som var litet knepig var mess-funktionen där telefonen gissar vilket ord messaren skriver och visar förslag på skärmen. Många deltagare tycker att det går bättre att skriva på det gamla sättet, utan hjälp av mobilens ordlista.

Messade direkt

Det är värt besväret att lära sig grunderna så här, tycker **Guðrun Danielsson**.

– När jag tittade på telefonen efteråt fattade jag den på ett helt annat vis. Nu skulle jag inte vilja bli av med den!

Det första hon gjorde när

Nöjd. ABF:s studieledare Inga-Britt Wirta var glatt överraskad av intresset. Nu hoppas hon på lika många deltagare på förbundets föreläsningar om alternativ energi den 28 oktober, och bortglömda sjömansgravar den 11 november.

Hur sparar man ett telefonnummer i mobilens adressbok? Det, och mycket annat, fick kursdeltagarna handledning i.

hon kom hem från kursen var att försöka skicka ett mess till sin dotter i Jomala.

– Om det bara är något litet man vill berätta eller fråga så är det bra med

Koncentrerade. Marita Hinds-Bergens, Hanna-Lisa Bergens, kursledaren Andreas Sjöström, Trygve Törnroos och Kajsa Törnroos.

mess, konstaterar **Gunvor**. **Och hur gick provsändningen?**

– Jo, jag fick svar.

En annan deltagare messade Nyan. I dagens mess-

spalt kan ni se om det nådde fram.

Text: PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

Så här ska märket se ut, enligt finska postens hemsida.

President Ahtisaari får Nobel-frimärke

■ **HELSINGFORS.** President **Martti Ahtisaari** får ett eget frimärke. Specialmärket kommer ut den 10 december, det vill säga samma dag som Ahtisaari tar emot Nobels fredspris.

Det blåa frimärket med värdet 80 cent har utformats av **Antti Raudaskoski**. På frimärket finns ett fotografi av Ahtisaari och hans namn samt texten Nobel 2008 Fredspris på fyra språk.

– Frimärket har drag av FN:s flagga. I färgerna kan man också se Finland, säger **Raudaskoski**.

Finländska Nobelpristagare har också tidigare hedrats med egna frimärken. Litteraturpristagaren **Frans Emil Sillanpää** och kemipristagaren **Artturi Ilmari Virtanen** fick var sitt frimärke år 1980. Den i Finland födde svenske Nobelpristagaren i fysiologi eller medicin **Ragnar Granit**, som hade släkt i Mariehamn genom legendariske korvgubben **Bertil Granit**, finns på frimärket Fysiologi som gavs ut 1989.

Då president Ahtisaari fyllde 60 år 1997 hedrades han också med ett frimärke. (FNB/NÅ)

Bil krockade med moped

■ En kollision mellan en moped och en personbil inträffade igår morse i centrala Jomala.

Bilisten som skulle svänga ut på Gamla godbyvägen från Sundblomsvägen, mitt emot butiken **Sven Mattsson**, observerade inte mopedisten som kom körande norrifrån längs Gamla godbyvägen.

Ambulans och polis ryckte ut till platsen, och mopedisten fördes med ambulans till sjukhus. Där kunde akutens personal konstatera att skadorna var lindriga, men mopedisten hölls ändå kvar för observation en tid. (ml)

Förhandlingar pågår om högskolemat

■ Landskapet har inlett förhandlingar med **Papilio ab** om luncharrangemang för högskolans studerande.

– Det är ännu inte helt klart hur det blir, säger byråchef **Gösta Helander** som, tillsammans med högskolans rektor **Agneta Eriksson-Granskog** och ordförande i högskolans studeranderåd **Pia Fredriksson**, representerar landskapet.

Papilio utsågs på basen av inlämnad offert. Bolaget ägs av **Elof Donning** som också driver restaurangerna **La Strada** och **Fantasia**. (tt-s)

Vad är du bra på?

”Jag har alltid sjungit”

Kandidat nr 1

Emelie Westerlund

Ålder: 20

Familj: pappa Karl-Olof, mamma Gunlög, bröderna Thomas och Dan-Ola.

Bor: i Mariehamn men kommer från Jomala.

Studerar/jobbar: har just nu ett mellanår och hoppas på ett yrke inom idrott och hälsa.

Lucias uppgift enligt

Emelie: att förmedla ljus och glädje i mörkret.

Emelie har ”alltid sjungit”, men har tagit lektioner i tre år. Med sig till fotograferingen har hon också en gitarr.

– Jag har lärt mig spela av pappa och genom att öva. Nu har jag också börjat ta lektioner på Medis.

Vad betyder musik för dig?

– Det mesta. Musik är viktigast av allt i mitt liv.

Hon lyssnar på det mesta men i olika perioder. Det som alltid hänger med är olika former av rock.

– Den sortens musik tilltalar mig.

Emelies framtidsdrömmar inbegriper jobb som personlig tränare eller dietist.

– Förstås drömmer jag också om att få stå på en scen och sjunga.

Varför ställer du upp i luciavalet?

– Jag tror att det är en jättefin erfarenhet och upplevelse. Det finns inget bättre än att uppträda och glädja andra människor.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Nya Åland frågade varje luciakandidat vad just hon är bäst på.

Fotboll, sa någon, sjunga, sa en annan, och sy en tredje.

Vi presenterar varje kandidat då hon gör det hon är bäst på.

Det här är tjejer som kan och vill mycket.

Luciakandidat nr 1. Emelie Westerlund sjunger och spelar gitarr.

Foto: JONAS EDSVIK

Läckra recept på åländskt lamm

Helstekt lammsadel med höstkantareller

1 st lammsadel, ca 1,5 kg
2 st vitlöksklyftor
salt
svartpeppar
rosmarin

Sås:

5 dl sky från steken
½ dl vatten
1 st buljongtärning
1 dl grädde
salt och honung
maizena

2 dl smörstekta höstkantareller och hackad persilja

Sätt ugnen på 175 grader. Skär bort de feta partierna från undre delen av sadeln. Gör några snitt på ovansidan av sadeln och gnid in snitten med vitlöksklyftorna, salta, peppra och krydda med rosmarin efter smak. Lagg sadeln i en ugnform, stick in en köttermometer i den köttiga delen och stek i ugnen tills köttet fått en temperatur på 54–58 grader. Ta sedan ut köttet och låt det vila under folie i ca 15 minuter före uppskärning.

Ta till vara stekskyn och håll över den i en kastrull tillsammans med de övriga ingredienserna och låt koka upp. Red av såsen med lite maizena.

Skär loss köttet från sadeln och lägg skivorna snyggt på ett uppläggningsfat. Strö över de stekta höstkantarellerna och lite hackad persilja. Serveras med rostade rotsaker och vinbärsgele.

Smaklig måltid önskar Christian "Borgå" Sveholm, Havsvidden

Vinrekommendation: Fenocchio Barolo, Italien
Alko nr: 428997 24,10 €

Spenat- och champinjon-späckad lammstek med bulgursallad och citrusyoghurt

1 st urbenad lammstek, ca 1,5 kg
300 g finhackad färsk/frusen spenat
300 g finhackade champinjoner
10 st pressade vitlöksklyftor
1 bunt finhackad persilja

Bryn de finhackade grönsakerna i smör och bred ut dem i den uppskurna steken. Bind ihop steken, bryn i smör på hög värme tills steken fått färg. Sätt in steken i ugnen i ca 120 grader tills kärntemperaturen är 54 grader. Låt steken vila inlindad i folie i 15 minuter innan den skärs upp.

Koka bulgur enligt anvisning på paketet. Låt den svalna och blanda i

150 g hackad blekselleri

1 bunt skivade rädisor

1 st finhackad rödlök

2 st urkärnade tomater i tärningar

Krydda med färsk timjan, persilja, salt och peppar.

Citrusyoghurt:

3 dl naturell turkisk yoghurt

saften av en citron

1 msk honung

rivet skal av en apelsin

salt och peppar

Smaklig måltid önskar Hasse Laaksonen och Bror Boman, Golfrestaurangen i Kastelholm

Vinrekommendation: Ama-Passo, Italien
Eckerö Linjen 12,80 €

Gammaldags lammkalops

800 g benfri lammfog i strimlor/tärningar
1 st liten kålrot i tärningar
1 st morot i tärningar
1 st hackad rödlök
1 st hackad gul lök
½ hackad purjolök

Fräs upp alla ingredienser i olja och smör och tillsätt

½ krukka hackad färsk timjan

5 st kryddpepparkorn

2 st lagerblad

1 st köttbuljong upplöst i lite vatten

Lägg alla ingredienser i en gryta och slå på vatten och låt småkoka tills köttet är mörkt. Avred med vetemjöl eller maizena och krydda med salt och peppar efter egen smak. Serveras med pressad potatis och vinbärsgele.

Smaklig måltid önskar Sune och Ann-May, Pizzeria Fantasia

Vinrekommendation: Twisted Vines Merlot-Petit Verdot, Australien
Alko nr: 416807 6,77 €

Getostfyllda lammfärsbiffar med vitlökssås

½ dl ströbröd
1 dl mjölk
500 g lammfärs
100 g getost
1 st ägg
finhackad timjan
salt och peppar

Rör ihop mjölk och ströbröd och låt det svälla i 10 minuter. Blanda sedan alla ingredienser till en slät smet. Forma smeten till lagom stora biffar och stek ca 2 minuter på varje sida i lite smör.

10 st vitlöksklyftor

1 dl vispgrädde

salt och peppar

Skala vitlöken och rosta den i 250 grader i ugnen tills den blir gyllenbrun och mjuk. Mixa den rostade vitlöken till en slät röra. Koka försiktigt upp grädden och tillsätt vitlöken. Salta och peppra. Servera med ugnsbakade rotfrukter, smaksatt med färsk rosmarin och citronskal.

Smaklig måltid önskar Dennis Lindqvist, Dinos.

Vinrekommendation: Gran Verano Cabernet Sauvignon, Chile
Alko nr: 475528 8,58 €

Maträtterna på bilderna har tillagats av kockeleverna Kim Nordberg och Jonatan Johansson vid Ålands Hotell- och Restaurangskola.

Åländskt lammkött säljs i åländska livsmedelsbutiker.

Nu är bilen borta

Det står inte längre någon bil parkerad vid Nya Ålands infart.

Ägaren har flyttat bort bilen som länge stod parkerad på stadens mark vid Uppgårdsvägen i Mariehamn.

Bilägaren har också hört av sig till redaktionen, som skrev om bilen för någon vecka sedan.

– Det var inte jag som lämnade bilen där, det var Marstad som flyttade den från parkeringen dit, säger han. Mannen berättar att han

under två års tid har haft bilen stående på en parkeringsplats vid huset där hans mor bor. Sedan har Marstad flyttat bort bilen från parkeringen.

– De flyttade bort den utan förvarning, trots att jag har rätt att ha bilen där, säger han.

Mannen konstaterar att samma sak har hänt en gång förut, med en annan av hans bilar.

– Men den bilen hade i och för sig inga brickor.

Tillfälligt

Tom Hansen på Marstad känner till bilen.

– För det första stod bilen på en parkering som inte hör till moderns hus. Bilen var inte skriven på henne heller. Som tillfällig gäst får man ha bilen där, men nu hade den stått där i ett år.

Hansen säger att Marstad har försökt kontakta bilägaren utan att lyckas.

– Den kunde inte stå kvar där, andra behöver platsen.

Inte längre kvar. Bilen som länge har stått parkerad vid Uppgårdsvägen i Mariehamn har nu flyttats. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

FastighetsKonsult ^{RFM}

TORGGATAN 3. TEL 29 066 – ledande mäklare och fastighetsvärderare –

Unikt Sonck-ritat bostadshus vid Västra Esplanadgatan 2 / Norragatan 24 i Mariehamn.

Bostadshuset vid Västra Esplanadgatan 2 / Norragatan 24 är ett unikt hus ritat av den kände arkitekten Lars Sonck. Huset, som är Lars Soncks första byggnadsuppgift, uppfördes 1893 under badhusepoken i Mariehamn.

Huset har under olika tidsepoker fungerat som gästgiveri, restaurang, sjukhus, café, daghem och bostad. Nuvarande ägare har sedan 2002 då de förvärvade huset utfört en mycket pietetsfull och noggrann grundrenovering av huset såväl interiört som exteriört med tonvikt på att återskapa husets ursprungliga exteriör.

Huset har en mycket öppen och ljus planlösning med generösa rum för umgänge men även en rymlig privat vindsvåning. Husets totala våningsyta är ca 340 m² varav ca 180 m² i plan I och ca 160 m² i plan II.

Nedre våningsplanet inrymmer rymligt vardagsrum, matsal, bibliotek, allrum, huvudentré med rymlig hall, kök, badrum och kökingång. Kakelugn i biblioteket. Helt nytt kök med Kvänuminredning utrustat med induktionshäll, varmluftsugn, fläkt i kupa, diskmaskin, kyl/frys och vedspis typ Roslagsspis.

Våning II inrymmer tre sovrum varav ett är ca 50 m² stort med ca 5 m takhöjd, allrum/sovrum, badrum och hall.

Våning III inrymmer tre förrådsrum varav ett är varmbonat samt passage och trappa upp till tornet. Det pittoreska tornrummet är renoverat.

Källare finns under en del av huset och här inryms pannrum och olika förrådsutrymmen. Bostadshuset uppvärms med vattenburen oljeeldning från egen panna. Tomten är 613 m² stor och den inramas av dels gränitmurar mot gatuområdena och staket mot granntomterna. Bostadshuset har ett lugnt läge med en omedelbar närhet till centrum och till skolområdena.

Tillträde inom tre månader från köpslut.

Enskilda föreläsningar enligt överenskommelse.

Utgångspris: 525.000 Euro.

Förfrågningar: Roger Karlsson, tel 291496

Bostadshus vid Hästskovägen 7 i Östernäs, Mariehamn

Huset är uppfört i 1½-plan 1999. Våningsytan är ca 181 m². Nedre plan inrymmer hall, kök, matplats, sovrum, vardagsrum, grovkök, badrum och bastu. Altan med söderläge. Övre plan inrymmer allrum, tre sovrum och klädkammare. Huset är anslutet till stadens VA-nät, fjärrvärmenätet och värms med vattenburen golvvärme och som komplement finns kakelugn. Fristående biltak och förråd. Vissa arbeten såsom räcke på altan, planering av infart och renovering av badrum på övre plan återstår att göra.

Tillträde omgående.

Utgångspris: 230.000 Euro

Förfrågningar: Bosse Segerström Tel 291 495.

Bostadshus i Kattby, Hammarland

Bostadshuset är uppfört år 1992. Byggnadsytan är ca 129 m² och inrymmer hall, kök, vardagsrum, fyra sovrum, badrum, grovkök och klädvård. Fristående eluppvärmt garage plus carport samt förråd.

Tomten är 1110 m² och lugnt belägen i utkanten av bostadsområde. Tomten är vårdad med gräsmattor, träd och buskar. Altan mot öster. Närhet till butik, bank och kommunkansli. Skola, daghem och ungdomslokal inom fem kilometers avstånd.

Tillträde två veckor efter köpslut. Visning enligt överenskommelse.

Utgångspris: 140.000 Euro

Handläggare: Roger Karlsson, tel 291496
Robert Gustafsson tfn 291493

HÖSTTÄVLING – Vinn med Nya Åland

På **fredag** presenterar vi en hösttävling som du har mycket att vinna på!
Förgyll din höstdag och deltag i tävlingen så har du chansen att vinna ett **presentkort på 50 euro**.

Lycka till!

Nya Åland
☆☆☆

www.nyan.ax

Erbjudande!

Thinking of you

Electrolux

TVÄTT-MASKIN
EWF-12240W
• 5 kg
• Energiklass A
• 1200 v/min
460€

KONDENS-TUMLARE
EDC66150W
• 6 kg
• Automatprogram
530€

Paketpris: 990€

MONTERINGSSATS INGÅR I PAKETET!

ELVARUHUSET
Strandgatan 25 Tel 15 311

Vardagar 9-17,
lördagar 10-14

Intresserad av våra övriga objekt? Besök oss på www.fk.ax
Torsdagsöppet till kl. 18.00

Välkommen till Damernas *afton*

med modevisning & underhållning
torsdag 30 oktober kl. 19.00 på Mariepark

Följande företag deltar i modevisningen

SPORT
center

Me and Pia

Boutique
niccola

TARA

för alla kvinnor
bra

KVB
textil

SALONGEN

gör modellernas frisyser

Skorna kommer från

**LÄDER-
BITEN**

Utställare Angela Beauty Base, Bromarks presenter & inredning, City blommor, F:ma Erik Mattsson, Hasses Ur & Guld, Salongen, Sundqvist buss, Träningsverket, Wikströms Optik, Wickströms Ur & Guld

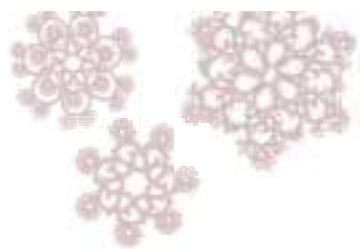
Underhållare Emilia Alm, ackompanjerad av Guy Karlsson

Biljetter 32€. I biljetten ingår: Ett glas mousserande vin, träkols-grillat lammfärsspett med citrontimjansky, äppeltaziki och ört-potatis, ett glas vin, kaffe och en "översraskningskasse".

Biljetter kan köpas hos F:ma Erik Mattsson i Godby, ÅAB City-kontoret/kundtjänst.

Åland Freja

Damernas *afton med m*

TipsEttan
Öppet alla dagar

ZYGOS
KVALITETSKLÄDER

Baby & Sjukvård

Godby Service
Vard. 7.30 - 21
Lörd. 9 - 17
Sönd. 11 - 17

CHIPSTERS

I Magazin Tel. 121 55

- DET HANDLAR OM KVALITET -
BILCENTER
www.bilcenter.aland.fi

Det mesta i BYGGVAROR
Simons
bygg & trävaror
Tel: 21 022 Fax: 23 733
Dalkarbyv.

SAMTRANS

GSM ÅLAND
Global telekommunikation
ÅLANDS MOBILTELEFON AB

 MÖBEL-City
G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544

PEKKAS BYGG

- Vägen till en bra affär -
BILHALLEN
Tfn 19 800 • Elverksgatan 7

 MARIEHAMNS BOKHANDEL
Torggatan 14, tel 19 745

 FÖRETAGSBYRÅ
AUKTORISERAD REDOVISNINGSBYRÅ
Nygatan 9, tel. 29 044, fax 291 452

Skönt att komma hem.

Välkommen in!

Torggatan 1 tel./fax. 13 174
Öppet: vard 10-17, lörd 10-14

Hillings
TORGGATAN 15, TEL. 19 160

Ålands **Idrottscenter**
När du vill ladda energi.

 Life & Hälsokost
MAGAZIN tfn 17 390

 Mathias Eriksson
Tel. 22 122

öppet:
vardagar
9.30-17.30
lördagar
9.30-14.30

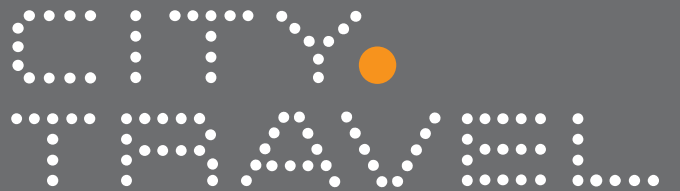
SUNES
Jakt & Fritid

 F:ma Sven Mattsson
Din mataffär i Jomala, tel 31 054

Duvan

BACKMANS OPTIK

 J. LEMBERGS
ur & guld
Tfn 13260
Norråtgatan 5

CITY TRAVEL

 ÅLANDS ÖMSESIDIGA FÖRSÄKRINGSBOLAG

 F:ma HOLGER KARLSSON
Tel. 32 620. Biltel. 0457 0229620
Innehavare: Bjarne Jansson

odevisning & underhållning

BLOMBERGS
blomsterhandel

Torggatan 15
22100 Mariehamn
Tel. 19 038

TODAY TOMORROW **TOYOTA**

ANDELSBANKEN FÖR ÅLAND
www.andelsbanken.ax

GIGANTEN

Kommer till Åland i höst!

ACA
Ålandsmejeriet

Salong
Birgitta

SAXOFÖNEN

Torggatan 11
tel. 12 606

DIN ARBETSGIVARE

OPTINOVA

I FRAMTIDEN

Industrivägen 5, AX-22410 Godby, Åland
E-post: arbete@optinova.fi
hemsida: www.optinova.com

transmar

Eriksson Capital

tel. 526 700

Quickly
tvätten

• ARBETSKLÄDER
• SKYDDSKLÄDER
• FRITIDSKLÄDER

TEL. 15 561
SNICKARBYKAN
Ålandsvägen 35

Ålands Smådjursklinik i Godby

Butik och Pälsvård

Tel. 38 961
Öppet vardagar 8-17
Titta på vår hemsida
www.smadjurskliniken.ax

Höstnyheter från
DYRBERG/KERN

-20% under
Damernas Afton

Wickström
UR OCH GULD Tel. 19 833

HOLMBERGS

TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tfn 23 555 www.holmbergs.ax

Tobbes
Fisk

Korrvik, Fiskhamnsvägen
RÖKT & FÄRSK FISK
Välkommen!

Nordea

Kom och lägg upp
en egen sparplan.

Ring 0200 5000 (lna/msa)
mån-fre 8-20.

Åland
nordea.fi

Godby Blommor...

Vad ljust de blev!

OLLES EL

Bygatan 1, Godby Tel. 41 300
I Godby vetja!

Vilda veckor på Ålands hav!

Fram till 20/11 står vårt härliga viltbord uppdukad i Buffet Bornholm. Kom och njut av läckerheter ombord på M/S Eckerö!

Viltbord 20,95 €/person

Resor med Eckerö Linjen bokar du hos Ålandsresor Resebyrå, Torggatan 2
Telefon 28 040, www.resebyran.ax

ECKERÖ LINJEN

Alandia Gourmet

tel. 48 285

ÅLANDS FISKFORÄDLING AB

ÅF

POSTEN ÅLAND

DENTAL CENTER

Hos oss lämnar du
snabbt & enkelt
in dina
vinstrader!

LOTTO VAKIO VIKING LOTTO

Rundbergs Bil & Service Ab
Strandgatan 1 B, tel. 15 222 www.rundbergs.com

ST1

SUNDQVISTS RESOR

När borta är som bäst!

mp

Nya Apoteket

Kulturredaktör | 528 466 | jan.kronholm@nyan.ax

”Fick trycksvärta på fingrarna”

När jag började jobba som journalist i början av sjuttiotalet fanns inga persondatorer, inget internet. I tidningshusen knattrade skrivmaskiner. Det rasslade från teleprintrar och sättmaskiner. Det doftade bly. Och fick man trycksvärta på fingrarna var man fast i yrket, sades det.

Nu är mycket annorlunda. Att göra tidning är inte längre lika fysiskt. Men själva det journalistiska hantverket består. Har man förunnats att vara med ett slag så inser man att dagens braskande kioskvältare inte behöver vara de nyheter som får störst betydelse i ett längre perspektiv. Det kan lika väl vara den lilla notisen, svaret på den rätt ställda frågan.

Som kulturjournalist känns det särskilt uppfriskande att få skriva om ungt, frimodigt skapande och över huvud taget om sådant som överraskande bryter invanda mönster. För att få perspektiv bakåt och kunna blicka framåt måste det finnas rum för eftertanke men också rörelse i nuet.

Foto: Stefan Öhberg

Nya Åland

Värmer vardagen

Vildsvin flöt i land på Möckelö

Ovanligt strandfynd. Ett stort vildsvin blev den senaste stormens gåva till en stugägare i Jomala. Tack vare det kalla vattnet har förruttnelseprocessen inte i kommit i gång. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Ett stort, dött vildsvin har flutit i land på en privat strand i Möckelö i Jomala.
–Min gissning är att det är ett svenskt svin, säger landskapets naturvårdsintendent Jörgen Eriksson.

I strandstenarna i en liten vik på västra Möckelö låg i går ett stort vildsvin och guppade i vågorna. Svinet hade inga tecken på yttre skador och någon förruttnelseprocess hade inte heller börjat.

Strandens ägare, som upptäckte kadavret i går i samband med ett besök till ett fritidshus på tomten, kontaktade Jörgen Eriksson.

–Jag åkte dit och tittade direkt, berättar Eriksson.

–Det har väl nog kommit över Ålands hav, min gissning är att det är ett svenskt svin.

Skulle det inte vara i ett sämre skick efter en så lång resa?

–Det är bara 8-9 grader i vattnet, det vill säga kylskåpstem-

peratur. Då håller det länge.

Man vet inte exakt när svinet har flutit i land men det har skett någon gång sedan i måndags. Stranden vätter rakt ut mot Ålands hav och de hårda vindarna de senaste dagarna har bland annat flyttat på bryggan.

Vad händer med kadavret nu?

–Det blir strandägaren som själv får ta hand om det. Man kan till exempel släpa ut det till sjöss igen eller gräva ner det.

Finns det ingen instans som man kan få hjälp av?

–Nej, det finns ingen. I somras låg en inte alltför färsk säl på Degersands badplats i Eckerö till badgästernas bestörtning. Också där kunde jag bara ge strandens ägare rådet att försöka avtala om hjälp med grävskopa och om ett ställe där man kunde gräva ner sälen.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

HEJ ALLA FLICKOR OCH POJKAR!

Lördag 25.10 kl. 10:30 startar IFK Mariehamns hockeykola i Islandia. Första gången kan du ta med dig skridskor och det du har i utrustnings väg. Vi fortsätter med hockeylekis resten av säsongen på lördagar kl 11:00-12:00. Föräldrar får jätte gärna komma med på isen. Även om du vill börja i en annan flick- eller pojkgrupp kan det vara bra att komma upp för att få information.

Mvh,
IFK Ishockey

FÖR FLICKOR I ALLA ÅLDRAR
Lördag 25.10 kl. 13:30

Tid: 14:00 – 15:00, Samling 13.30

Plats: Islandia, Mariehamn

Pris: Gratis. Vi bjuder på korv med bröd och saft.

Utrustning: Ta med det du har. Skridskor, hjälmar med galler finns att lånas. Hanskar och vantar är bra att ta med.

Ledare: Marika Kevin, Marcus Englund & tjejer från flicklaget

Försäkring: Alandiabolagens fritidsförsäkring gäller

Anmälan: Ingen anmälan. Frågor besvaras av Marika på tel. 13382 eller Verksamhetsledare Marcus på tel. 0400723735

allt

du behöver -ändå klöver över!

MARKET

GRYTBITAR
AV NÖT

9,90 kg

GRISSTEK

6,20 kg

GÄLLER TORSDAG-MÅNDAG

Grillade broilerlår

..... kg **3,90**

Skorpskinka i bit

Korpela kg **13,90**

Pågenlimpan

900 g, skivad(3,32/kg) st **2,99**

Special franska

360 g, Ålandsbagarn(3,19/kg) st **1,15**

-FÖRMÅN

Atria basturökt skinka & paprika-/hot jalapenoskinka

350 g / 200 g 2 pkt **4,50**

utan Plussa-kort 2,79/pkt

Atria köttbullar eller köttfärsbiffar

400 g / 380 g pkt **0,89**

utan Plussa-kort 1,09/pkt

Drottning giffel

Ålandsbagarn st **0,85**

Röd paprika

Spanien..... kg **1,99**

Gröna vindruvor

500 g kärnfria, Pirkka Grekland ask **1,99**

Apelsiner

Rejäl handel, Syd-Afrika kg **1,49**

Rosor 10 st

Rejäl handel, Pirkka bukett **5,50**

Gäller hela oktober

Almondy tårter

350-450 g st **3,99**

utan Plussa-kort 6,49/st

Fazer jumbo godispåsar

350-400 g påse **1,99**

utan Plussa-kort 2,29/påse

GODBY TEL 43 250

VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16

BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

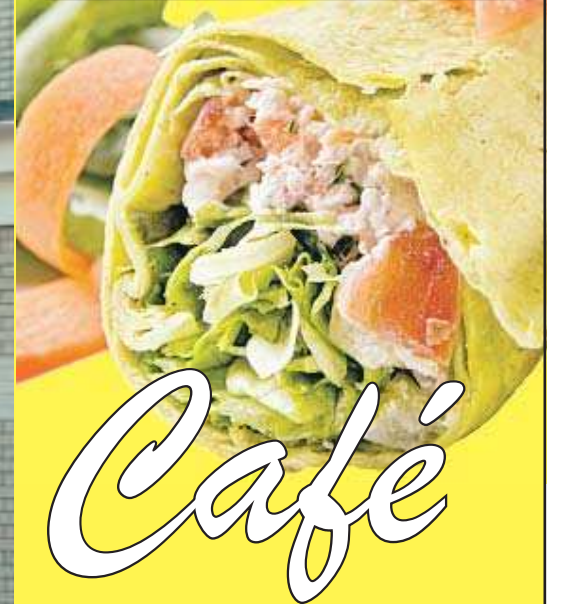

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN

TORTILLAS
MED SALLAD
OCH LITEN
LÄSK

6⁸⁰
ST

Café

KANTARELLEN

Supererbjudandena gäller torsdag 23 oktober – söndag 26 oktober

Supererbjudande!
ROSTBIFF FÄRSK
Garantimörad, INHEMSK

10⁹⁰
KG

SUSHIMÅLTID
10 STYCKEN
230 g, djupfrysta PIRKKA
EP 21,70/kg

4⁹⁹
PKT

BEN & JERRY
GLASS
0,5 lit
EP 9,96/lit

4⁹⁸
ST

Supererbjudande!
ROSOR RÄTTVISEMÄRKT
10 st, PIRKKA

4⁹⁰
BUKETT

TEXASBULLE
BAKE OFF

0⁷⁵
ST

 -förmån

JUICE
1 lit, SVANSÖ
REJÄL HANDEL
Utan plussakort 6,10/2 brk

5⁰⁰
2 BRK

Supererbjudande!
KAFFE RÄTTVISEMÄRKT
250 g, PIRKKA

1⁹⁹
ST Ep 7,96/kg

POTATIS
10 KG
INHEMSK

2⁹⁰
SÄCK

BANANER
RÄTTVISEMÄRKT
PIRKKA

1⁶⁹
KG

Supererbjudande!
PERSIMON FRUKT
SPANIEN

2⁹⁹
KG

BASTURÖKT-,
BBQ-PAPRIKA- &
HOT JALOPENO
SKINKA
200-350 g, ATRIA
Utan plussakort 5,58/2 frp

4⁵⁰
2 FRP

RIVEN OST
Emmentaler, mozzarella
& pizzaost
150 g, VALIO
Utan plussakort 4,50/2 pås

4⁰⁰
2 PÅS

Alla supererbjudanden gäller så långt lagret räcker!

SUPERMARKET

KANTARELLEN

Nya Godbyvägen tel. 32 840
Månd-fred 9-21, lörd 9-18, sönd 10-18

PLUSSA
för dina inköp

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Jag har inte bidragit till laget så mycket i år, men ser man över sex år har jag gett klubben en del.
DANIEL NORRMÉN SLUTAR I IFK

På söndag spelar han sin sista match för IFK

FOTBOLL. Daniel Norrmén meddelade klubben sitt beslut i går. Efter sex år lämnar han IFK Mariehamn.

– Beslutet har vuxit fram under året, säger han.

I december år 2002 kom Daniel Norrmén, eller **Ahnström** som han hette innan han gifte sig, till Mariehamn för att testspela för den åländska klubben som då spelade i division II. Kontrakt med mittfältaren skrevs bara dagar senare.

Vid den här tidpunkten hade hans kontrakt med svenska Brommapojkarna gått ut. Ett nytt förslag väntade på underskrift när Mariehamnsklubben hörde av sig. Tillsammans med **Pia** bestämde han sig för att chansa och flytta till Åland.

– Vi gjorde en sådan där klassisk plus- och minuslista.

I samband med deras flytt kom också bröderna **Johan** och **David Carlsson** till klubben, och satsningen uppåt började.

– IFK hade försökt tidigare men gjort några mindre lyckade nyförvärv utifrån. När vi kom 2003 var vi flera svenskar, återvändande ålänningar och finländare. Alla kunde språket och det underlättade mycket, säger Norrmén och fortsätter:

– Visst hade jag press på mig, det hade varit riktigt dåligt om vi stannat kvar i tvåan. Och hade vi inte stigit undrar jag om jag hade stannat kvar, säger han.

Blev kvalkung

Men som bekant gjorde inte laget någon besviken. Norrmén benämndes som ”kvalkungen” efter att han skjutit den avgörande bollen i mål som betydde att laget steg till division I.

– I ettan kom vi tvåa och gjorde ett bra kval till ligan som var hårt, men jätligt bra. För mig gick det väldigt bra, jag tror jag gjorde fem mål, det har jag aldrig gjort förut. Men bäst är man aldrig, jag tror **Jani Lyyski** gjorde tio mål.

Daniel Norrmén har många höjdpunkter han bär med sig

Tackar för sig. Efter sex år med IFK Mariehamn lämnar Daniel Norrmén klubben. Kanske spelar han fotboll på en lägre nivå eller tränar något lag i framtiden. Det återstår att se, tills vidare stannar han i alla fall på Åland.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

från tiden i IFK utöver avance-mangen.

– Jag kommer att minnas alla matcher mot HJK på bortaplan när det var omkring 8.000 i publiken och 600 av dem var ålänningar. Och premiären i ligan var förstås kul, det var en skitmatch mot RoPS som vi vann med 1–0, men det var ändå den första, säger han och fortsätter:

– De två första säsongerna i ligan hamnade vi högt och det var riktigt kul. Som för två år sedan när vi slutade femma, vi var verkligen värda det.

Vill spela

Årets säsong har Norrmén mestadels följt från läktaren. I en ÅM-match i januari gick knät sönder och han kunde inte spela match igen förrän mot KuPS i

mitten av september. Inte riktigt den avslutning han hade tänkt sig i IFK-tröjan.

– Jag har inte bidragit till laget så mycket i år, men ser man över sex år har jag gett klubben en del. Jag var lagkapten och kunde tillföra rutin som en av de äldsta i laget. Sett över det hela är jag nöjd med min tid.

– Det är klart det är lite smolk i bägaren med de här skadorna på slutet, men kanske är det ett tecken på åldern.

På söndag har han chansen att representera ligalaget en sista gång i hemmamatchen mot FC Honka. Om han får speltid vill säga.

– Det vore kul att få spela och jag har ju fått hoppa in i de senaste matcherna. Jag vill inte avsluta min säsong på bortaplan

i Lahtis, utan hemma på WHA.

– Jag vill tacka alla i och runt omkring som gjort det här möjligt. Det skulle inte gått utan sponsorer, publik och alla ideella.

Blivit ålänning

Beslutet om att lägga av med toppfotbollen har vuxit fram under året. Mycket tack vare sonen **Jack** som föddes för sex månader sedan, men också arbete och skador.

– Jag vet inte om jag ska spela fotboll på en annan nivå, det vet man aldrig. Det finns ju en del lokala lag om det börjar klia mycket i fötterna. Kanske Strandnäs Stålf? säger han och skrattar.

Kvar på ön blir han i alla fall tills vidare, på obestämd tid.

Norrmén om IFK

Daniel Norrmén har en del tankar om vad IFK Mariehamn bör tänka på i framtiden.

■ Rutin.

– Vi förlorade några rutinerade till i år och ersatte det med talang. Men jag tycker det behövs fler med erfarenhet, en bra mix helt enkelt.

■ Skadorna.

– Den stora grejen är att komma åt den belastning som blir i laget på grund av skador. Nytt folk kommer in mitt i säsongen och det uppstår en karusell av folk som kommer och går och ibland vet man knappt vad folk heter.

■ Heltidskontrakt.

– Föreningen går mot fler avlönade och det behövs, det är en väldigt annorlunda situation att spela på elitnivå och arbeta vid sidan av. När IFK steg till ligan sket man i om man jobbade full tid vid sidan av fotbollen, då var det nytt och så himla kul.

Fakta/Norrmén

Namn: Daniel Birger Norrmén.

Född: 11 februari 1975.

Bor: Mariehamn.

Familj: frun Pia, sonen Jack 6 månader och diverse djur.

Aktuell: lämnar IFK efter sex år.

– Ja, vi är väl ålänningar nu, säger Daniel Norrmén.

Det är i alla fall klart att vardagen i fortsättningen ter sig något annorlunda för honom.

– Nu får jag en massa fritid, jag har inte kunnat åka någons stans på sommaren under 15 års tid!

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

IFK planerar möte med Sheffield

FOTBOLL. Nu inleder IFK Mariehamn nya diskussioner med Sheffield United. Tanken är att representanter från United ska komma till Åland under hösten.

– Det är inget nytt men det är planerat att komma hit en delegation i november, säger IFK:s klubbdirektör Peter Mattsson.

Under hösten har klubbarna fört diskussioner med varandra för att hitta ett datum då de skulle kunna träffas.

– Det var planerat att de skulle komma hit tidigare men då fick de förhinder, säger Peter Mattsson.

Då var det ett besök till Sheffield Uniteds kinesiska samarbetsklubb som hindrade en visit. Nu är alltså förhoppningen att ett möte ska komma till stånd i november.

– Man måste komma ihåg att vi är en liten aktör i jämförelse med United, säger Mattsson. Men vi hade hoppats på en återkoppling tidigare.

För närvarande finns det nämligen inte några egentliga kontrakt upprättade mellan klubbarna och inte heller har de några förpliktelser gentemot varandra.

– Vi måste få ett möte för att se hur vi ska gå vidare, säger han.

Mer än så vill IFK Mariehamn och Peter Mattsson inte säga i nuläget.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Ny travhäst köpt till Åland

■ TRAV. Ålänningen **Brage Karlsson** har investerat i en ny häst. Numera äger han Smashing Eliza, ett juvareit sto som genom karriären sprungit in 364.757 svenska kronor. Totalt har det blivit 71 starter hittills varav hon vunnit tre lopp, alla år 2006.

Smashing Wliza startar igen på söndag i ett montélopp på Solvalla med **Jenni Åsberg** på ryggen. (mt)

BORDTENNIS

Åländska pingisligan
IFK NatWest-IF Start 3–6
Bengt Lindqvist-Ulf Nyback 11–6, 11–8, Anders Hallbäck-Roger Söderström 12–10, 5–11, 6–11, Thomas Jonsson-Peter Påvall 5–11, 7–11, A Hallbäck-U Nyback 14–12, 7–11, 5–11, B Lindqvist-P Påvall 11–7, 11–4, T Jonsson-R Söderström 5–11, 8–11, B Lindqvist/A Hallbäck-U Nyback/R Söderström 11–13, 11–5, 11–7, A Hallbäck-P Påvall 7–11, 5–11, T Jonsson-U Nyback 11–7, 4–11, 3–11.

BRIDGE

Mariehamns bridgeklubbs tävling 20 oktober, tio deltagande par.
1) Hannu Huhtala/Lennart Pettersson 123 p, 2) Hasse Brändström/Glenn Sirén 119 p, 3) Tony Kotzev/Micael Olausson 118 p, 4) Paul Bradley/Maja Brändström 113 p.

DART

Joker Darts klubbävling 21 oktober, sex deltagare.
1) Lilian Lampén, 2) Lasse Åkerlund, 3/4) Kenneth Brunila, 3/4) Sandra Karlsson.
Bästa utgång: Andreas 107.
Minst pilar: Kenneth 23.
180: Andreas.

Sportens kom ihåg

■ **Girls Hockey Day:** På lördag 14.00–15.00 anordnas Girls Hockey Day. Samling 13.30. Ett prova på-tillfälle bara för tjejer. Plats: Islandia, Utrustning: Ta med det du har, finns hjälmar och klubbor att låna. Pris: Gratis. Det är ingen anmälan det är bara att dyka upp. Vid frågor kontakta Marika Kevin på tfn 13382 eller Marcus Englund på tfn 16199.

■ **IFK-hockey:** Lördag 10.30 är det inskrivning för IFK:s hockeyskola/lekis. Första gången kan du ta med dig skridskor och det du har i utrustningsväg. Vi fortsätter med hockeylekis resten av säsongen på lördagar 11.00–12.00. Föräldrar får jättegärna komma med på isen. Även om du vill börja i en annan flick- eller pojkgupp kan det vara bra att komma upp för att få informa-

tion. Vid frågor ring Marcus Englund på tfn 0400-723735.

■ **NÄSS-simning:** ”Prova på”-vattengymnastik, s k ”hydrobic/vattenjogging”, lördag 15.30. 8 euro per deltagare. Ledare Tuire Granesäter. Plats Ålands Idrottscenter. Ingen föranmälan! Alla välkomna.

■ **RK Sleipner:** Höstmöte på stallet måndag 27 oktober 19.00.

■ **Korpserien 2008/2009:** Anmäl ditt lag till korpseriensom Ålands Volleybollförbund arrangerar under hösten och våren. Matcherna spelas på lagens träningsstider i lagens hemmahallar. Laget skall ha minst fem spelare på planen (max sex) varav minst två damer (om inte lagen kommer överens

om annat vid matchtillfället). Anmäl ditt lag till: johanpavals@hotmail.com eller tfn 0457/5300729 senast fredag.

■ **Väsc-innebandy:** Årsmöte 27 oktober 18.30 i Baltichallen.

■ **ÅIBF:** Ordinarie höstmöte torsdag 30 oktober 18.00. Stadageenliga förhandlingar.

■ **ÅID-friidrott:** Åland Marathon, tillika DM maratonlöpning, på söndag med start 08.30. Start och mål, Wiklöf Holding Arena, Mariehamn. Även halvmaraton arrangeras samtidigt (ej DM), 08.45. Förhandsanmälan till ÅID:s kansli, tfn 19170, 23190 senast torsdag. Utgivning av nummerlappar, lördag 13.30–20.00 Wiklöf Holding Arena och söndag 07.15–08.00 på WHA.

■ **ÅID-friidrott:** Friidrottsutskottet håller valmöte, tisdag 4 november 19.00 i Vikingahallen, Jomala.

■ **ÅID-orientering:** Träning för gammal och ung lördag 10.00–15.00 vid Vikingahallen i Jomala. Träning på morgonen, mat och sedan lek för juniorer samt för seniorer skolning i banläggningsprogrammet OCAD.

■ **ÅID-skidor:** Alla skidintresserade, skidresa till Idre 4–7 december. Anmäl dig till Charlotte på 04575267037 senast 10 november.

■ **ÅIGA:** Ordinarie höstmöte 28 oktober 19.00 på Park Alandia Hotell. Stadageenliga förhandlingar. Därefter ledarträff inför öspelen 2009.

■ **Ålands bowlingförbund:** Höstmöte i Mariehamns idrottsgård på söndag 14.00.

■ **Ålands Ryttere rf:** Obs! Nytt datum! Höstmöte torsdag 30 oktober 19.00 i stallkaféet på travbanan. Alla medlemmar välkomna! Vi bjuder på lite gott!

■ **ÅMK-folktrace:** Nu är det dags för förärlärens kurs. Lördag 15 november ska vi ha utbildning för er förare och funktionärer. Anmäl er till Åse Ask senast 7 november.

■ **ÅSSF-skytte:** Måndag 27 oktober är Gubbdagis i Bredmoskyttepaviljong stängt. I fortsättningen öppet som vanligt alla måndagar 13.00–15.00.

Mattan som gör dig matt

Åse Raske berättar om Flowin under årets Idrottsforum

IDROTT. Det är en liten matta. Det är några skumgummiredskap. Och det är hur jobbigt som helst. Flowin är den nya flugan och under Idrottsforumet den 15 november visar Åse Raske upp den nya träningsmetoden.

– Det är kul att den ser så oskyldig ut, säger Åse. För den är inte lika oskyldig.

Mattan är utrullad i ett liten rum på Medimar. Den är en gångar en och fyrtio meter. Ser inte så märkvärdighet. Är inte speciellt skräckinjagande. Fram till man provat den.

– De första av killarna i IFK-gänget fick ett 20-minuterspass och de var helt slut efteråt, säger Åse.

Så är den. Den liksom smyger på en. Första märker man ingenting men sedan känns det precis överallt. Framförallt i magen och bålén. Det är också just den så kallade core-träningen som Åse är specialist på.

Den är genial

Hon jobbar som fysioterapeut på Medimar med inriktning på idrottsskador. Tillsammans med ortopedén Erkki Venäläinen har hon tagit fram ett antal träningsmetoder där fokus ligger på att få med magmusklerna i varje rörelse.

Det var också genom deras träningsmetod som hon kom i kontakt med Flowin. Företaget bakom idén tänkte att Åse kunde vara intresserad så hon gick med på att testa mattan.

– Då förväntade jag mig en stor maskin. Sen kom han upp och rullade ut den här. Men det tog ungefär 15 sekunder sen förstod jag hur genial den är, säger Åse.

Hittar alla muskler

Det är friktionen som är grejen. Desto mer man trycker till desto jobbigare blir det. Det går lika bra att använda den stående som liggande. Allt beroende på vilka muskler man vill träna.

– Man reglerar belastningen av storleken på rörelserna eller så jobbar man ruggigt snabbt, säger Åse.

Hon visar upp ett par övningar. Som att åka skidor. Eller skridskor. Men även fisken dyker upp. Bara om man står rakt upp och ner och drar benen lite åt var sin sida så känns det direkt i ljumskarna.

– Genom att variera vinkel hittar man nya muskelgrupper hela tiden, säger Åse.

Tar med sig mattor

Den är perfekt till rehabilitering för just ljumskarna men även till baksidan av låret. I Sverige använder stora delar av golfeliten mattan och här på Åland har som sagt Åse testat den med några spelare i IFK Mariehamn.

Fakta/Idrottsforum 2008

- Idrottsforumet arrangeras för sjätte året i rad och år är datumet den 15 november 09.00–17.00.
- I år går det att prata om två teman där det första handlar om fysisk rörelse: **Åse Raske** och **Erkki Venäläinen** demonstrerar Flowin och **Martin Lidberg** kör ett pass med kombinationsträning.
- Det andra temat handlar om ledarskap och där följer tre föreläsningar: **Bengt-Åke Eriksson** om Ledarskap, spelarutveckling och föreningsutveckling; **Susanne Guildford** om antidoping och **Teo Härén** under rubriken "Du är mindre kreativ än du tror men mer kreativ än du anar".
- Mer information samt anmälningsblanketter hittar du på aif.aland.fi som är Ålands idrottsförbunds hemsida.

Bra vid rehabilitering. Det går att använda Flowin på många olika sätt. Här visar Åse hur man tränar ljumskarna. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Ansträngade. Håll denna position, spänn magen och dra in armarna med hjälp av bara magmusklerna. Hur jobbigt som helst.

Ålands Idrottsförbunds medlemmar kallas till:

IDROTTSTINGET 2008

torsdag 30 oktober kl. 19.00 på Park Alandia Hotell

19.00 Tinget öppnas
19.10 Föreläsning med Åke Österberg kring MÅL MED MENING

- Vad behöver uppmärksammas och bearbetas i föreningen för att skapa en samstämmighet kring mål och syfte med föreningens verksamhet.
- Verksamhetsidé, värdegrund och vision är några moment som tas upp under föreläsningen.

20.10 Stadageenliga förhandlingar

VÄLKOMNA!

ÅLANDS IDROTTSFÖRBUND

V75 Jägersro

Lördag 25 oktober

■ V75 fyller 15 år på lördag och det firas på ett annorlunda sätt.

I vanliga fall får utlandstränade V75-hästar vara med bara i guld- och silverdivisionen. Även i brons är utlandsfödda hästar välkomna att tävla, men bara om de tränas i Sverige.

Aldrig förr, åtminstone inte vad vi kan erinra oss, har alla rikstotoklasser varit helt öppna.

Men på lördag gör ATG ett undantag. V75-omgången på Jägersro måste vara den mest internationella någonsin!

I de sju loppen återfinns hästar födda i tio länder: Sverige, Danmark, Norge, Tyskland, Frankrike, Italien, Belgien, Holland, Österrike och USA.

Ett rekord i sitt slag.

Lopp 7. V75-4. V3-2. Tvilling. Auto.

1640:

1	Mirakel Lavec - Uhrberg T	12310	14,1a
2	Out of Reach* - Lövgren J	1d011	14,0a
3	Caprice As - Kihlström Ö	01115	14,3a
4	STARTAR EJ		
5	Ruby Silas - Persson F	15311	13,6a
6	Sweet Sirocco - Swahn S	42311	16,4
7	Senso Unico* - Goop B	51k32	13,7a
8	Muscle Leaf - Svanstedt Å	4d221	13,5a
9	Bring Me Cash - Persson S	31213	14,9
10	Robin K. - Kolgjini L	d1d11	14,8a
11	Winello Toscana* - Eriksson C	11312	14,0a
12	Samolli - Söderkvist S	28611	14,9a

Rank: 8-10-9-2-3-5-7-12-11-1-6

SPIKEN. Ett riktigt bra klass III-lopp där flertalet av deltagarna kan förväntas klättra raskt uppåt i klass-systemet. Allra bäst hävdar vi med bestämdhet att **Muscle Leaf** är.

Lopp 8. V75-5. V3-3. Tvilling. Auto.

2140:

1	Friday Starlight - Sjunnesson J	60411	12,9a
2	Louis Chap - Söderkvist S	d2151	14,6
3	Pablo Picasso* - Lövgren J	01311	14,4a
4	Quantum Skipper - Goop B	41304	13,8a
5	Otto Gene - Nilsson S	22522	15,5
6	Minotaur L - Persson H K	11214	12,0a
7	Chimall T.I. - Persson F	11111	12,2a
8	Laser Crown* - Friis M	12130	13,5a
9	Yogi Kievitshof* - Schmid M	11424	14,8a
10	Golddigger* - Strooper P	12021	12,5a
11	Goldcrest - Kihlström Ö	41514	13,6a
12	Iron Park* - Andersen N	11212	12,2a

Rank: 1-7-2-5-6-12-3-8-11-4-10-9

VINNARTIPSET. Många tycker måhända att **Friday Starlight** är en självklar klass II-favorit efter hans två smått överlägsna spurt-vinster på slutet. Okej, vi tipsar honom också, men faktiskt med viss vanda.

Lopp 9. V75-6. DD-1. Tvilling. Auto.

2140:

1	Euro Staro Crown - Sjunnesson J	51411	11,1a
2	Hoof Beats - Adielsson E	23d6d	13,2a
3	Uncle Joe's Jet - Lövgren J	32411	12,2a
4	Brian Key - Svensson K	24434	12,0a
5	Paul November - Kihlström Ö	400d1	10,5a
6	Contrary* - Vecchione R	61430	11,8a
7	Excalibur* - Kolgjini L	d4310	11,5a
8	Ecupos Bitte - Söderkvist S	45033	12,5a
9	Ausa T.Y.C. - Uhrberg T	40455	11,7a
10	Fortune Access - Goop B	26003	12,0a
11	Foolex - Ingves P	2601d	12,4a
12	Made for Victory - Persson S	50122	12,4a

Rank: 1-5-4-2-3-8-7-9-11-10-12-6

VINNARTIPSET. Svårt. **Euro Staro Crown** får tipset på grundkapacitet, utgångsläge och stigande formkurva. Vi vill ännu inte höja honom till skyarna efter hans lån-ga formsvacka. De två höstsegrarna har tagits i lite för enkla sammanhang för att ge anledning att haussas i V75, men de vittnar än-då om att han är på väg tillbaka. I toppslag leder han detta runt om.

Lopp 10. V75-7. DD-2. Tvilling. Auto.

2640:

1	Giuseppe Bi* - Martens C	43321	11,0a
2	Triton Sund - Kihlström Ö	12111	11,6a
3	Juvel Tröjborg* - Münster K	21113	11,8a
4	Narval d'Ecajeul* - Svanstedt Å	11120	11,7a
5	Garland Kronos* - Kolgjini L	511d1	11,6a
6	Kocabar* - Persson S	d0213	11,3a
7	Commander Crowe - Ingves P	11112	12,3a
8	Alexia Ås* - Vecchione R	31114	11,6a
9	L'Amiral Mauzun* - Bazire J M	15d12	09,7a

Rank: 2-7-9-5-1-4-6-3-8

VINNARTIPSET. Anrika "Müllers" lovar på papperet att bli ett trekejsarslag att se fram emot. Inte minst för att det redan två veckor efter huggsexan på Aby bjuds på revan-schmatch mellan de blå-gula toppnamnen **Triton Sund** och **Commander Crowe**. Den tvekamp de gav publiken i SM-loppet var något alldeles enastående. Grymt att en av dem tvingades bli tvåa.

► BO YNGVESSON/TT SPEKTRA

V75-förslag:

Avd 1: 2, 6, 5, 10
Avd 2: 5, 7
Avd 3: 8, 7
Avd 4: 8
Avd 5: 1, 7, 2, 5, 6, 12
Avd 6: 1, 5, 4, 2, 3, 8, 7
Avd 7: 2, 7, 9

STORA systemet: Hästar i halvfet och kursiv stil; 2016 rader. (Insats: 1080 kr)
Lilla systemet: Hästar i halvfet stil; 192 rader. (Insats: 96 kr)

Ålands största köp- och säljmarknad!

Telefon dygnet runt:
0600 91 219 **5,05 € + Isa**

SMS:
Skriv **TORGET** barnvagn säljes,
tel 23 444 till **173 521** **0,95 €**

torget.ax
Ladda upp bilder, annonsera flera veckor,
ändra eller ta bort din annons

Priser för privatpersoner:
Annons i tidningen & på torget.ax **0 €**
Bild på hemsidan **0 €**
Bild i tidningen **10 €**
Signatursvar **10 €**
Faktureringsavgift tillkommer på fakturor under **33 €**

= bilder finns på torget.ax

► Barnartiklar

• Säljes

89st plastfigurer, soldater och 2st tankers. 25 Tel04573431714

Väggskötbord Brio i plåt, vit, märket Brio. Kan fällas upp. Nypris 180e. Nätbild. Ring efter kl.16 på vardagar. 65 Tel0400780555, 23088

Emmaljunga barnvagn från 1998. Combi. Emmaljunga. Mycket använd, men ännu i bra skick. Ring efter kl.16 på vardagar. 55 Tel0400780555, 23088

Babypulka i plast, blå. Bra skick. Ring efter kl.16 på vardagar. 6 Tel0400780555, 23088

Växasäng ”Leksvik” i toppskick. Bilder på nätet. 60 Tel0405442629

Barnvagn Emmaljunga. 50 Tel0400595729

Barnstol och sulky Båda tillsammans bortskänkes mot avhämtning. Tel0400595729

Skötbord Bortskänkes mot avhämtning. Tel0400595729

Barnsäng Isku barnsäng med förvaring under. 80x200. Kvällar. 40 Tel19202

Babylift svart ”Mini adventure” passar till Brio, Emmajunga osv. barnvagnar. 30 Tel0451224604

Baby hängmatta Hängmatta med egen ställning för baby upp till nio kilo. Fungerar ungefär som en babysitter. Nästan oanvänd. 50 Tel0405875266, vidjalegolas@msn.com

Lekstuga Mindre lekstuga 1,5 x 1,5 m, takhöjd 1,6 m. Mycket gott skick. Kan ses på Åsvägen 28, M:hamn. Tel04575759151

Vitt skötbord med 2 hyllplan. I mkt fint skick. 15 Tel37656

Sittvagn Hopfällbar sittvagn säljes. 10 Tel04575300749

► Bilar

Vindrutor billackering bildelar bilreparationer beg. bilar

ÅLANDS BIL & DELAR

Grönbacka JOMALA.
Tel. 31 363, fax 31 976
info@bilodelar.com
bilodelar.com

• Säljes

Volkswagen Taro -91 Diesel pick-up, 4 WD. Medk. 211 tkm. Nya åretrundäck, dragkrok, hjortbåge, extraljus och flakskydd. Bil som håller minst 10år än. 6700 Tel04575167156, 56425

BMW 328 IM Snygg och välskött BMW 328 sedan. Står vid TB-macken i Mariehamn. Tel0400430174

Barnvagn Emmaljunga, mörkblå, ca 10år gammal. Ring efter 17.00. 20 Tel04575300749

Klädhängare Döskalle, B10 H14cm (ofärdig). 10 Tel0400680793, 47870

Klädhängare Ninjaturtles, B19 H16cm (ofärdig). 10 Tel0400680793, 47870

Klädhängare/hylla Askungen, B27 H48cm D9cm. Finns även snövit o Bell. 25 Tel0400680793, 47870

2 par mammabyxor ett par i grått och ett par i mörkblått. Båda i storlek 38 men är något större i storleken. 15 Tel32758, 04573425388

Gåstol Lite använd, säljes pga ingen användning av den. 20 Tel0408707981

BabyBjörn bärsele Babybjörn aktiv bärsele med ryggplatta. 30 Tel0408707981

Avent bröstpump Avent ISIS handpump. Förpackningen är komplett. 25 Tel0408707981

Juniorsäng Vit juniorsäng som går att dra ut. Mått full stor 80x200. 30 Tel0400628857

Babysitter, använd 3 ggr i beige och brun, stadig, lätt att torka m gungfunktion. Nypris 65 fr Babyland. 40 Tel16470, 04575483770

Juniorsäng Furusäng som växer m barnet + madrass. 10 Tel48487

• Köpes

Gåstol. Hel och ren gåstol åt min lilla aktiva kille köpes. Måste vara i gott skick. Tel0407510002

Bilstol Önskas köpa bilstol för vår 2-åring till ”andra” bilen som kan användas både bakåt- o framåtvänd. Tel0505301972, asa.ronnie@aland.net

► Bilar

Nissan Pick up -87 235tkm, 2wd, bensin, 2 ägare, serv. bok, ny koppling, utmärkta s+v-däck, rostfri, pålitlig king cab, prissänkt, bilder på nätet. 2500 Tel0407729386, marco.johansson@aland.net

Fina vinterdäck 185/65/15 på fälg som passar till Opel Astra. 170 Tel04573422772, ulrika.lindberg@aland.net

Cheva pickup Säljes såsom obehövl. 8-fots flak, 5,7 l diesel, nygenomgången motor. 2900 Tel04575483474

Toyota pickup -86 medk. ca 100000. Flackkäppa medföljer. Bra vinterdäck. 550 Tel0400629666

Megasqurit II Bränsleinsprut Universal eller 318-360 Mopar. Köpt 2006, aldrig använt. Högstbjudande. Tel41538, 04573844038

Peugeot 405 MI16 -92, säljes i bra skick. 1,9 16 v, 165 HK (chip). Alltid välservad med kamremsbyten. Kan ses vid TB. 2300 Tel0407625371, +46765743162

Bil service

- **Reparationer**
- **Säljer reservdelar, startmotorer, generatorer, för alla bilmärken**
- **Rekonditionering 50€/timmen**

Jomala Bilservice Tel 0457 342 8676

Volvo 855 SE 2,5 -95 Svart kombi m tonade rutor. 275000 km. AC, elhissar, lastgaller, halvläder, cd-växlare, förstärkare. Sommar+dubbdäck i bra skick. 4000 Tel0405240045

Cheva pickup -80, långt flak, kåpa, 5,7l diesel, aut., ny vindruta, välhållen, tokbra byggbil. 2900 Tel04575483474

Kvalitetsverktyg ...

från

Snabbtving XP med presskraft på 250 kg. 150mm (28,00€)

QuickGrip med presskraft på 100 kg. 150mm (20,50€)

BYGGVARHUSET

BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMINREDNING
KÖN • BÄDRUM • FÄRGER • VERKTYG
TFN +28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 8-17,
TORSD. 8-15, (Bygglaget 8-17), LÖRD. 9-14
www.byggvarhusetax

NISSAN VANETTE

I mycket bra skick, 2,3 Diesel, 148 tkm, -97, Al.bil såld & amp; servad av BIFA, s/v-däck, dragkrok, extraljus, 6.900€. Tel 0457 0229 051

Volvo V 40 -99 2,0l 140hk. 165tkm. Fullständig servicebok. Nya sommardäck på lm-fälgar. Vinterdäckok.AC,färrdatorm.m. 7500 Tel04755244092, 41192, dila.s@aland.net

Honda Civic 1.5 -87 sedan, mattsvart, lättisar & ving. Biligare vid snabb affär. 600 Tel04573421692

VW Golf 1,8 automat, centrallås, 5 dörrar, servo, s+v-däck, stereo, 182tkm. 2300 Tel04573430405

Vinterdäck. Dubbade Nokian Hakkapeliitta 265/70 R16 ”Sport Utility” på alufälgar med 5st / 65mm bulthål, som nya. Passar t.ex. M-B ML. Tel0400529377

Golf 1 1983 Svenskregistrerad, går bra men har vissa defekter. Bortslumpas. 100 Tel04573432975, albin.dahlin@gmail.com

Suzuki Alto GA -87. Liten, pigg bil i väldigt bra skick. Splitternytt batteri, v+s-däck. Bör ses. Tel0405409799, 22152

Skåpbil Nissan Vanette -89 bra skick. Smidig med dubbla sidodörrar, dragkrok. Besiktigad i augusti!. 800 Tel04573823318

Pickup Caddy -87 1.6l bensin har gått 211tkm, bra brukskick, medf. s-däck på lm-fälgar + v-däck, diskuterbart pris. 1600 Tel0407486996

VW Transporter TDI Turbodiesel, 2002, automatväxel, kort modell, 102hk, 120tkm, dragkrok, AC, CD. 19800 Tel0405723587

Datsun diesel sd23 motor 5-växlad hp flak, besiktad till 01.04.2009, bud eller 800 . Tel04573425222

Honda Jazz 07 Praktisk, ekonomisk & miljövänlig familjebil. Nyskick. Endast 5 tkm. Fabriksgaranti. Automatv, klimatanl, sommar- + vinterdäck. Tel04575759151

Ford Escort CLX 1600 årsmod 1991, s+v-däck, 5 dörrar, dragkrok, allt i bra skick. 2000 Tel0405638315

torget

Honda Civic 1,4 -94, autom, grönmetallic, i bra skick. Tel0400529842

Seat Toledo Bra bil! 2l maskin. 91a. Nybes! Nya sommardäck!. Tel0407607909

Volvo 340 -86 Besiktad, skattad, rostfritt chassi men defekt motor. Körd 155tkm. 300 Tel04573135641

Nissan 90, 170tkm. Säljes som obehövl. 200 Tel33825, 04573430802

Isuzu Campo Campo diesel årsm.-89, 240tkm. Långt flak. Nybesiktad. Beg s+v-däck. Vålhallen. 5000 Tel04573134918

Volvo S40 1,8i år 01. Ring så får mer info. Tel0407696504, 41106

VW Golf-88-1,6 Ny kylare, remmar, tändkablar mm. S+v-däck, extra delar, i bra skick. 800 Tel04575300628

4st Nokia vinterdäck 155x13. 50 för alla. Tel04575244543

Tackräck, två uppsättningar. 10 / st. Tel04573135508

► Båtar

• Säljes

6m styrpulpethåt Yamarin 5910-05 Yamaha 100 hk-01, lite medkörd. Nytt kapell, ekolod, gps, stereo. Logotype borttagen. 19000 Tel04575483849, camilla_79aland@hotmail.com

Vator 14R Styrpulpet i bra brukskick, 20hp Mariner (Yamaha) -83. Går bra men är för liten. Trailer ingår ej men finns. 1650 Tel04575483474

Mercury 135 V6 1992 går jättefint och billigt, eller paket med Finmar HT + tillbehör. Snurra 3000e, paket 5500e. Ring för mera info. Tel04573427190

15hkMariner köpt 2001, braskick. 950 Tel22441, 04573425702

► Cyklar Mopeder & MC

• Säljes

Barncykelstol, stabil. 30 Tel34194

Honda Shadow VT750 årsmod. -05, 32.500 km. Fullt utrustad förlångfärder. Tel0405367185, yngve.wilhelms@aland.net

Yamaha r1 kolfiber slipon toppskick. 100, connysadress@gmail.com

Crossdelar helt ny trimkrök plus beg burk. Vet ej ursprung o modell dock. 100, connysadress@gmail.com

Suzuki gsxr delar grenrör plus original visir toppkåpa från en 750 1990. 50, connysadress@gmail.com

Yamaha YZ 80cc 2st vinterdäck ingår (oanvända). Går snabbt och går bra! Ring för mera info. Billig vid snabb affär. 500 Tel04573437300, 01834373, klikken_95@hotmail.com

Ohlins styrdämpare vet ej fall den är universalmodell el fall den hör till Yamaha r1 som den suttit på. 180 , connysadress@gmail.com

Alpinestar stövlar smx-plus m goretex otroligt sällsynt med det, nypris 3000kr, strl 43 us 9, körda en säsong. 150, connysadress@gmail.com

Yamaha r1 famkåpa skadad. Höger sidokåpor skadade hela häcken jättefin, endast lite repad. Års 00-01. Paketpris. 150, connysadress@gmail.com

Sista chansen Fin Opel Astra 1,6, -00, 2-d, 138 tkm, grön, fint skick!. Tel0503606976

Bmw m3 -94 150tkm läder elstolar ac mm. Billig. 9000 Tel0407482350

• Köpes

Vinterdäck till VW Passat Variant 1991 på fälg. Tex. 185/65/R14, 195/60/R14. Ring kvällar. Tel42556, evalund@aland.net

Billig bil sökes. Besiktad och körklar. Bra bruksskick. Gärna Honda men allt beaktas. Pris max. 500 Tel04573425075

Bil, typ: Honda Civic, Ford Fiesta, VW Golf, Polo, Renault Cleo, Nissan Daihatsu mm. Årsm. fr.-00->. Max 100tkm. Ej över 5000 . Kontant bet. Tel0400696761

Ford Sierra. 2.0 l Sierra köpes, till ett rimligt pris. Tel04573425397

Liten bil. Söker en liten, bensinsnål japansk bil. Högst. 1500 Tel04573432109

Släpvagn i bra skick, gärna med ”hög” sidor. Tel0405962606

► Båtar

Vator 14R Styrpulpet, 20hp Mariner (Yamaha) -83 ny styrning, nya reglagevagnar + välbyggd trailer. Finfint höstpaket. 2100 Tel04575483474

Vättersnipa 6*1,8m halv-däckad, vacker svensk allmogeseglare. Spriggad + fock, pris med splittern Honda bf 2,3hp. 1750 Tel04575483474

Honda snurra 30hk 4-takt -98. Tel0400721242

Plastbåt, snurror. Plastbåt ca. 4m. 350 . Yamaha 2Hp 175 . Johnson 4Hp 175 . Tel04573427119

Askeladden rodd/motorbåt från sent åttiotal i bra bruksskick. 950 Tel22441, 04573425702

► Cyklar Mopeder & MC

Yamaha r1 04 -06, helt nya i kartong slutburkar (dom som sitter upp i häcken) bygg om din hoj kanske? Nypris 7500kr. 200 , connysadress@gmail.com

Alpinestar handskar race handskar i strl large. Använda 5ggr, nypris 1500kr. 60, connysadress@gmail.com

Crossutrustning fox handskar strl xl/xxl använda 3ggr. Smith imfria glasögon anv ca 15ggr. Olika pris beroende på vara. 15 , connysadress@gmail.com

Crosshjälm svart/grå mds strl : large, använd 2ggr. 130 , connysadress@gmail.com

Crosskydd 1. 3 olika knäskydd. Ett par enkla helt nya fr alpinestar. Ett par beg fr scott. Ett par ledade värstingar alpinestar nya. Olika pris. 20, connysadress@gmail.com

Crosskydd 2. Ryggskydd lätt beg. Ledade armbågsskydd från ufo, lätt beg, pris beroende på vara. 25 , connysadress@gmail.com

Crosskydd 3. Axel/bröstskydd, en av ufos värre modeller. 60 , connysadress@gmail.com

Cross Yamaha yz125 90/91 kanonfin, det mesta nytt, lackad ram o har kvitton på allt o bilder. Totalrenoverad. 999 , connysadress@gmail.com

Derbi X-Race kåpset. Kåpset från x-race -06 säljes. Finns någon repa. Lampan följer med! Prutbart. 150 Tel04573428093, daniel_boman70@hotmail.com

• Säljes

Flickcykel 16", blå, snygg. 20 Tel34194

☑ **Cross-is/däck.** Lätt begagnat isdäck 1st 100/90-19. 50, connysadress@gmail.com

☑ **Honda shadow 125cc 0** Nu säljer ja min Honda shadow 125cc 0 lättviktare men ser ut som en större hoj. 2 ägare före mej. Den är i väldigt fint skick. Tel04573425810, pontus460@hotmail.com

☑ **Moped fyrhjuling** Kymco MXU50 07. Fyrhjuling reggad som moped. lite skönhetsfel men går fint i motorn har aldrig haft problem med den. Tel04573425810

28 Aino damcykel Svart cykel i bra skick, 3 växlar med cykelkorg. 150 Tel0408452918

Suzuki s1. Bra skick. Pris kan diskuteras. Tel04573425397

Yamaha TDR 125. Nu säljer jag min 125:a, -95. Går mycket bra, nya däck, elstart. 1500 Tel0400813211

► Djur & Tillbehör

• Köpes

Hö Rundbalar av hö ca 10st. Tel04573421654, camilla_79aland@hotmail.com

Honkattunge önskas köpa, bör vara rumsren. Tel0400720288

Balat torrt hö, årets, köpes, ej höensillage. Tel04575267131

Hö i småbalar till får. Ca 60 st önskas köpa. Tel04573799066

Bur. Isolerad kanin-utebur i gott skick ö köpa. Ring kvällar. Tel34504

• Säljes

☑ **Vintertäcke** HorsePower Turnout Check, stl 135. Köpt i januari -08, nypris 114. Använd fåtal gånger, pga fel storlek. 50 Tel0405778132, flower312@gmail.com

☑ **Ridstövlar stl.40** Graninge Rider ridstövlar, ca 4år gamla använda max 5ggr. Dragkedja bak, max 36cm runt vaden. 25 Tel0405778132, flower312@gmail.com

☑ **Säkerhetsväst** Ransome, av tunnare modell. Okänd storlek passar 10-12år. Ryggplattan är 55cm. 10 Tel0405778132, flower312@gmail.com

Skallhalsband Dynavet. Nypris 167, använt av en hund. Medföljer lite citronspray och oanvänt batteri (vårt 17). 90 Tel0407625359

☑ **Hästsläp säljes** Värmlandsvagnen H2-1200E 1990. Fina sommar och vinterdäck. Bes.03/08 ua. Enkelt och lätthanterligt släp. 1500 Tel0405686022, therese.sarling@aland.net

► Elektronik

• Säljes

TV Sony Wega Triniton 29inci + tv-bord. 400 Tel04573431714

Skrivare/scanner/ xerox. HP Photosmart C3100. 100 Tel04573431714

Elektrisk rakapparat Braun 6680 FreeGlider, laddningsbar, tvättbar, trimsax, 4st balsampatroner medföljer. 50 Tel04573314070

GPS antenn. GPS Receiver GPS Mouse BU-303, USB 1.1. Installationsskiva medföljer. 50 Tel04573314070

Flickcykel 22" Helkama, röd, med 3-vxl, hand- o fotbroms. 100 Tel19834

☑ **Yamaha r1** 2007, fint skick, körd 4500km, vid snabb affär nytt fram- och bakdäck. 13000 Tel +4790474043

Honda nsr -00, 32000 tkm. Mycket fint skick! Nya däck och mycket annat bytt. Tel04573425397

HÖSTREA
TRIUMPH SPEEDMASTER 03
bortslumpas 6.700€. Tel 0405 138 723
hgw@pp.inet.fi

• Köpes

Veteranmoppe Puch Maxi , Tun-turi Papa el ngt i den stilen, i bra skick. Helst runt 300-350 . 350 Tel0400437555

☑ **Sträv. taxvalpar** tre pojkar kvar, födda 15.9. lev.klara 8.11. Mera information ring eller www.aland.net/saker-ting. 950 Tel01837254, 0405294391, mervi.nordqvist@aland.net

☑ **Irländsk Setter-** valpar efter sunda, rastypiska o högt meriterade föräldrar söker intresserade nya hem! Välkomna med frågor!. Tel14334, 0400459758

Kanin. Måste sälja min kanin Hugo. Bur, mat, allt medföljer. 80 Tel0408141253

Hundbur Nästan oanvänd säljes som obehövlig. Passar till medelstor-stor hund. Öppnas från två håll kan även användas till utställningsbur. 60 Tel0405875266, vidjalegolas@msn.com

Akvarium 19 liters, säljes med tillbehör. 60 Tel0400452581, sophie.mecklin@aland.net

Chihuahuahane söker ett eget hem. Om du är intreserad så hör av dej så får du veta mer. Tel0449281689

• Övrigt

Medryttare sökes Ansvarsfull, ridkunnig, vuxen medryttare sökes till mitt 17-åriga vbl sto ett par ggr/veckan. Står i Lemland. Tel0408269596

Kaninungar ges bort Sex lurviga dvärgvädurlöwen-ungar (mörkgråa, beige, svartvit) bortskänkes. Höbalar medföljer. Leveransklara. Tel0400527301

Bortskänkes 2 vuxna hermelinkaniner och två vuxna marsvin samt burar och tillbehör bortskänkes p.g.a. allergi. Tel0404151801

Sony PSP. PSP med 2 spel och 512mb och 4gb minneskort samt hardcase. 130 Tel04573421692

☑ **4Portad Rauter** Zhone 6212. Använd 1 månad. Finns ej några märken/rep. Som ny! Nypris: 60 . Mitt pris: 40 . Tel0403526477

☑ **Stationär dator** 600Gb, 2.4GHz, 2Gb RAM, X800 PRO 256Mb. Skrivare, skärm, mus, tgb. Plexichassi m.m. Ring för mer info. BVSA!. 700 Tel0405875222, sami.andersson@aland.net

☑ **Tagentbord** i svart. Bild på nätet. 10 Tel32758, 04573427196

Vems är numret? SMS:a 16505

- Skriv in telefonnumret inklusive riktnummer t.ex. 04571234567 (man kan även använda det internationella prefixet +3584571234567)
- Skriv numret utan mellanslag
- Skicka det som ett textmeddelande till 16505
- Du får tillbaka uppgifterna som ett textmeddelande

0,59 €/sökning

Kundtjänst 0800-93553

www.gsm.aland.fi

☑ **Dator** Bra dator och en 19" TFT (flat)skärm, tangentbord, högtalare och mus säljes. Kom gärna och kolla! Prutat och klart!. 450 Tel16903, 04573430377

Nintendo Wii. Spelet wii fit, i ursprunglig förpackning, inkluderar wii fit konsolen. Nästan nyskick!. 80 Tel04575244058, daniel.selin.aland@hotmail.com

Sladdlösa telefoner 2st. Doro 565 colour som är i par. Knappt använda, mycket fineser. 50 . Den som är snabb. 40 . Tel04573430370

Digitalbox Humax med fjärrkontroll, nyskick, för användning i Mariehamn. Nypris ca 90 . 50 Tel0046739624205

☑ **Xbox 360+3spel.** Xbox 360 preium + 3spel + Xbox live guld 2,5mån. 290 Tel04573434101, supergunde94@hotmail.com

Bärbar dator Acer extensa 5200. 80 GB hårddisk. 1Gb ram. Windows vista home premium. Macafee virus scan puls. 390 Tel22579, macke@eklund.ax

☑ **Högtalare** "Trust" 1600P 2,1 Soundforce + 2svarta "trust" högtalare + bas men kontakten lite defekt. Bild på nätet. 30 Tel32758, 04573427196

Minnen till laptop 2st 512MB PC2-4200S DDR2 SO-DIMM. Modellnr: NT512T64UH8A0FN-37B. Passar till t.ex. Dell d810. 20 Tel04575301188

The Sims2 spel 20 . Studentliv, Djurliv, Nattliv, Arbetsliv: 15 /st. Prylpaket: H&M Fashion, Glamour, Kul för familjen: 6 /st. Alla i bra skick. Tel0400703999

Bärbar dator Sony Vaio PCG-GRT996VP, köpt 9.3.04, med läderväska, lite använd, säljes s.s. obehövlig. 800 el bud. Tel22029, 04575483138

► Fastigheter

• Uthyes

Etta centralt Möblerad etta, 30kvm centralt på lugn gata till rökfri person tom. 31.5.2009. El och vatten ingår i hyran. 450, lyacentralt@hotmail.com

Hus i Godby uthyes från och med november-08. 4 rum + kök. 900 Tel0403267991, cotherese@hotmail.com

3:a på Movägen. 3 rum och kök, fr.o.m.01.11.08. Inglasad balkong. Rök- och djurfri. Tel0505632016, marjut.rosenqvist@vikingline.fi

Varmt lagerutrymme, 21 kvm, centralt i Mariehamn., birgittach@hotmail.com

Egnahemshus uthyes fr.o.m. 1 februari 2009 i södra staden. Gärna för längre tid. Hyra ca 1.100 . Förfrågningar:. Tel04573420652

• Önskas hyra

Lokal Garage/verkstad önskas hyras. 60-80kvm. Alla förslag beaktas. Tel04575267110, lundmark@aland.net

1:a el. liten 2:a sökes from 1 dec till studerande. Tel0400977763, eva.nordlund@pp.inet.fi

Dvd 50st DVD+R 16x4,7GB 50pack (oanvända = felköp). 40 Tel0408508071, 36379

Bredband. Sony Ericsson PC300 mobilt bredbandsmodem (nästan oanvänt). Nypris 225 ! Mitt pris. 150 Tel0408508071, 36379

Modem och Router Tp-link ADSL2+ modem. Tplink router med 5 portar. 35 Tel04575244058, daniel.selin.aland@hotmail.com

Denverhemmabio-system med fm radio och dvd. Öppnad i kartong. 170 Tel31899, 04573428399

JVC radio, bandspelare, cd, 2 st fristående högtalare. 50 Tel0400774176, ritus@aland.net

Sony PSP Ny! Säljes pga felköp. Ring efter kl 18 eller skicka e-post. 200 Tel22452, c.danielsson@aland.net

Modem. Älcom bredbandsmodem. 50 Tel0408508071, 36379

Dator Windows EXP 98 blandning säljes som reservdelar. Pris enl. överensk. Tel33825, 32083

Radioamatörutrustn. Radioamatörutrustning säljes. Antenner för 2m och 70cm. Kablar, kontakter, rotoror, omkopplare och reläer. Ring efter 17.00. Tel04575300749

☑ **Skrivare** Canon BJC 3000. Säljes utan kablar. Funkar men är utan färg. 20 Tel32758, 04573427196

• Köpes

Datorgrejer köpes Nättaggar hårddisclar grafikkort prosesorer moderkort högst 50e. Tel04573433893, benjamin-lol@hotmail.com

Super 8 projektor köpes. Tel04573430399

Lägenhet sökes Ska börja studera på högskolan i Mariehamn och söker en 1:a eller 2: a. Allt beaktas!. Tel0409632826, crexen@gmail.com

Önskar hyra en 2:a Vi är ett par som söker en lägenhet på 50-60 kvm, helst att värme och vatten ingår i hyran. /Camilla. Tel0408395149, milli83@hotmail.com

2:a i Mariehamn. Vi är ett ungt par som önskar hyra en 2:a i Mariehamn. Vi är djur- och rökfria. Tel +358405398008, +3584573314906, elin.langels@hotmail.com

Bostad! Arbetande tjej och en en liten snäll vovve söker ett hem att bo i! Etta eller tvåa någonstans i Mariehamn eller dess omnejd!. Tel0503636037, nette_he@hotmail.com

2 rum och kök, helst i Godby, men ev. Jomala, av tjej med fast anställn. Max 500 /mån. Tel04573432144

1-2 rum cent. M-hamn Jag söker boende i c. Mariehamn. Jag har heltidsarbete, ordnad ekonomi och är rökfri och husdjursfri. Snabb inflyttning OK. Magnus. Tel04573431317, magnus.liljeskold@gmail.com

Önskas hyra etta/två Tjej på 22 år önskas hyra en etta eller liten tvåa omgå. Fast jobb o djurfri, skötsam o lugn. Bor i resväska nu. Tel0403223106

1:a eller rum Söker omgående liten 1:a eller rum i Mariehamn. Tel +37253303608, itsirc@hotmail.ee

Bostad Önskar hyra stor 1:a eller 2:a. Eller en liten stuga. Högst 15 km från Mariehamn. Max. 500 , Winter_91mm@hotmail.com

Lägenhet i Stockholm Möblerad etta önskas hyra av skötsam 27-årig tjej m fast inkomst. Rök- o djurfri. Tel0505492425

Etta i Mariehamn Ung finländsk kvinna önskar hyra en (förmånlig) etta i Mariehamn. Tel0503813103

Önskas hyra. Svenskt par söker hus/stuga om 3-4 RoK för permanentboende. Ren.behov inget hinder. Max 550 /månad. Förskottshyror kan lämnas. Tel +4618385484, 385484@telia.com

► Hus & Hem

• Säljes

Säng Sängstomme 180 x 200 samt 2 nattduksbord. Vitt. Nymålat. 280 Tel0407184140

Ugn/spisplatta/fläkt 60cm bred. 120 Tel0407184140

3st kylskåp säljes. 150 Tel0407184140

☑ **Fin soffa,** ljus och bekväm lite använd. 400 Tel04573613868, john_b_84@hotmail.com

Fin loftsäng. Loftsäng i mycket bra skick säljes. Har utdragbart skrivbord samt inbyggda hyllor och skåp. Bredd: 80 cm. Madrass ingår i priset!. 250 Tel43465, 0400740032

Lädersoffa 3 personers. 200 Tel04573431714

1 bord + 2 stolar säljes. 90 Tel04573431714

Bokhylla med 5 hyllor, och metallben. 35 Tel04573431714

Mattor i ull. 1st 6m² och 1st 3m². 30 /st. Tel04573431714

Taklampa säljes. 25 Tel04573431714

Mörkläggningsgardin 2st mörkläggningsgardiner 140cm breda 180cm höga, vita till färgen. 30 Tel0405764349

☑ **Fåtölj.** Läderfåtölj säljes pga utrymmesbrist, mörkbrun, obetydligt använd, snurrbar. 200 Tel04573314070

Diverse möbler Mönstrad tygsoffa + 2 fåtöljer 100 . Ovalt soffbord 40 . Litet vitrinskåp 40 . Träsoffa m. förvaring 50 . Hörn TV-bord 100 . Tel48606, 0408283524

Mikrovågsugn i rostfritt, Dantax, använd 1 år. 50 Tel04575957779

Klaffbyrå/sekretär. Aldre klaffbyrå,ommålad i blått i gott skick, 1,07 m bred, 1,13 hög. 60 Tel16470, 04575483770

Köksbord Stabilt köksbord i furu 160*80*73 med avtagbar extra klaffskiva 55*80. 20 Tel04575958004

Hörnsoffa Tygklädd hörnsoffa ca 230*180*80. 30 Tel04575958004

Vit byrå Byrå med 6 lådor, B 74,5 D 36,5 H 101. 20 Tel04575958004

Varmvattenberedare. Ny el. varmvattenberedare, 120 lit. 200 Tel0400721166, 01847728

Lägenh. i H:fors Liten lägenhet i Helsingfors önskas hyra av studerande med fast inkomst. Tel04573422598, 01851089

Hus. Tvåbarnfamilj söker hus. 15 - 20 km från Mariehamn. Hyra önskas vara 400-500e. Tel0449126278

2 el. liten 3 sökes Vi är ett par med fast inkomst som söker en 2 el. en liten 3 i Mariehamn för en längre tid. Tel0443282608, markusg61@hotmail.com

2:a i Mariehamn. Stor etta eller mindre tvårummare sökes i Mariehamn. Maxhyra på 400 . Tel04570721758, peterm88@gmail.com

3:a önskas hyra av rökfri person. Kan flytta in omgående. Ring mig!. Tel0408170257

Garage/förråd. Önskar hyra ett ca 15-20kvm uppvärmt garage/förråd i Mariehamn eller dess närhet. Tel0405067878, 0405044486

Soffbord Ovalt soffbord m lätt svarvade ben, ljust lackat trä, 119*75, H50,5. Liten defekt i bordsskiva. 15 Tel04575958004

☑ **Stor, fin byrå.** i mycket gott skick säljes som obehövlig. Mycket rymlig. Köpt från Bra Möbler. B: 157 cm, D: 49,5 cm, H: 122,5 cm. 350 , centrumlagenhet@hotmail.com

Resårmatrass med ram och ben, bra skick. 80 Tel0407527037

☑ **Rostfri köksfläkt!** Ikea-Whirlpool 60cm. Utdragbar, tvättbara filter, 2 lampor. Fint skick! Nypris SEK 1600,-, 95 Tel04573519602

☑ **1880-tals fönster** Totalt 18 st 1880-tals fönster med karmar. E-posta för mer information., johnny.nordman@aland.net

☑ **Handslagna tegel.** Handslagna 1800-tals tegel. 3 Pallar. E-posta för mer information., johnny.nordman@aland.net

Fonduegryta, oanvänd. 10 Tel04573135508

Rottingsoffa. Fin 3-sits rottingsoffa med dynor + bord o lampa. 200 Tel0400366341

☑ **3-sits soffa.** En riktigt skön 3sits-soffa säljes p.g.a. utrymmesbrist. Pris 200 , skilt överkast (använt i ett par månader) ingår!. Tel0503784581

Bäddsoffa mörkblå, låg modell. 200 Tel01842534

Soffbord marmorbord, ovalt gråvit. 20 Tel01842534

Fasett fritös 0,9 liter, termostat, passar som fonduegryta, oanvänd, ny. Frityorlja, 3st 2 liter, öppnade. 40 Tel04573430370

Säng 120x200cm säljes med eller utan bäddmadrass + 3st lakan. 50 Tel0407281110

Telefonandel i Mariehamn säljes. 20 Tel0046739624205

Små fåtöljer 3 små halvrunda mörkgröna, B:64cm. Mkt bekväma. En ngt skadad; bortskänkes mot avhämtning. Finns i MH. Tel37656, 23525

Bokhylla i 3 sektioner m under-skåp resp lådor B:225 H:183 D:40; bokfanér. Ena gaveln lite skrapad. Finns i MH. 10 Tel37656, 23525

☑ **Kökssoffa, "bäddbar"** "Traditionell o gammeldags" men nyttillv. Utdragbar låda. S.g.s nyskick. 100 Tel0400786587, 24237, ncr.ducati@gmail.com

► LEDIGA PLATSER

Ekonomisekreterare

Inom grundskolan finns ca 160 anställda och ca 1100 elever. Skolkansliet, som är beläget i stadshuset, har till uppgift att ansvara för grundskolornas övergripande ledning, organisation och förvaltning.

Till skolkansliet söker vi nu en

EKONOMISEKRETERARE

Anställningen är ett moderskapsvikariat för tiden 9.1-31.12 2009 med eventuell förlängning.

I arbetsuppgifterna ingår att bereda, utreda och handlägga ärenden som främst rör skolsektorns ekonomi. Hit hör bl.a. budgetberedning och uppföljning, fakturering och avtalsfrågor.

En viktig funktion är koordinering, information och handledning inom området. Vi värdesätter därför god samarbetsförmåga liksom förmåga att arbeta självständigt.

Ekonomisekreteraren samarbetar i första hand med skoldirektören och skolledningsgruppen. Ekonomisekreteraren deltar i skolnämndens sammanträden då t ex budgeten behandlas samt i olika arbetsgrupper. I uppdraget kan även IT-relaterade uppgifter ingå.

Kompetenskrav är minst treårig utbildning med ekonomisk inriktning.

Eftersom Mariehamns stad eftersträvar en jämnare könsfördelning inom alla personalgrupper ser vi gärna både kvinnliga och manliga sökande.

För ytterligare upplysningar, kontakta skoldirektör Mari-Ann Kullman, tel. 531330 eller ekonomisekreterare Ulrika Granlund, tel. 531332.

Mera information om staden , skolförvaltningen och om stadens personalstrategi finns på www.mariehamn.ax

Välkommen med Din ansökan, som skall vara oss tillhanda **senast 10.11.2008** till

Skolkansliet i Mariehamn
PB 5, AX-22101 Mariehamn

MARIEHAMNS
STAD

www.mariehamn.ax

► LEDIGA PLATSER

Ålands landskapsregering

lediganslår följande tjänster:

ett vikariat som

finansieringshandläggare

vid näringsavdelningens allmänna byrå 5.1-21.8.2009.

Behörighetskrav för tjänsten är vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst tre års heltidsstudier.

Kontaktperson: finansieringshandläggare Johan Söderlund, tel. 25 299 och vik. byråchef Susanne Andersson, tel 25 278.

En ordinarie tjänst som

forskare

vid Ålands försöksstation från den 1.1.2009.

Behörighetskrav är agronomexamen eller vid universitet eller jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier med lämplig ämneskombination.

Kontaktperson: föreståndare Ulla Boman, tel 018-329 652 eller forskare Niklas Söderlund tel. 018-329 650.

För ytterligare information om tjänsterna hänvisas till Ålands landskapsregerings officiella anslagstavla eller hemsida.

Ansökningshandlingar ska vara landskapsregeringen tillhanda **senast den 14 november 2008 kl. 16.15.**

Ålands landskapsregering
PB 1060
AX-22111 Mariehamn

www.regeringen.ax

Gymnasiedebatt kommer senare

■ **Kommentar** med anledning- en av ledaren den 22.10.2008

Chefredaktör **Nina Fellman** tar upp ett angeläget ärende i ledaren i onsdagens tidning, nämligen förändringsprocessen på gymnasialstadiet på Åland. Arbetet på landskapsregeringen med att utveckla gymnasialstadiet såväl pedagogiskt som administrativt, har fortgått oförändrat sedan den ambitiösa lagframställningen på grund av sviktande politiskt stöd dragits tillbaka. För att citera Fellman ”har ärmar kavlat” men inga ”tummar rullats”.

Den politiska ledningen för utvecklingsarbetet har den här gången valt att, så som utlovats i handlingsprogrammet, driva processen nära dem det berör, det vill säga. skolorna. Genom seminarier, möten och olika slag av sammankomster för personalgrupper inom gymnasialstadiet, har man under året inlett en dialog och interaktion för att redan i beredningsskedet ge de berörda möjlighet att komma med förslag till kvalitetshöjning och effektivisering samt till respondering kring de tankar som förts om organisationsförändringar och pedagogiskt innehåll i den utvecklingsplan som man avser att framlägga.

Arbetsgruppen har öppet delgett de som varit involverade i processen olika slag av utvecklingsdokument och utkast som framtagits under processens gång. Fellman har dock inte haft tillgång till detta material, eftersom kutymen är att inte offentliggöra beredningsunderlag.

Däremot har massmedia genom inbjudan till presskonfe-

renser nog hållits informerade om vad som presenterats och framkommit på de seminarier som hållits för gymnasialstadie- skolornas representanter under året. Därför tycker jag att chefredaktören gör en förhastad slutsats genom att konstatera att reformen ”blir en halvmesyra”.

Det vore dock bäddat för missförstånd och politisk misskreditering att gå ut i det här skedet till en bredare allmänhet, genom till exempel tidningarna, om utvecklingsplanens innehåll innan den politiska ledningen för utvecklingsarbetet, som sammanträtt regelbundet för att avstämma processens framskridande, antagit den plan som avses i detta fall och skolorna informerats. Den tid kommer nog och först därefter kan en vidare debatt vidta.

Processen är svår och behöver all tid i världen för att mogna innan det är dags att skrida till åtgärder. På undervisningsplanet behöver dessa givetvis vidtas rätt snart, inte minst på grund av ett sviktande elevunderlag men även på grund av den inbyggda fördröjning som finns i ett treårigt utbildningssystem, så att förändringarna är genomförda till läsåret 2014-15, då en rejäl känning av de mindre årskul-larna är ett faktum. På det administrativa planet kan åtgärder vidtas redan successivt från och med 2010.

Många isolerade frågor ur de tidigare reformförslagen har dock redan verkställts och förts vidare. Hit hör studier enligt den studieförberedande utbildningens läroplan inom yrkesinriktade utbildningarna, IT-sam-

Nya Ålands ledare igår.

ordning och fortbildning, den samordnade skolhalsan och i någon mån marknadsföring och slutligen påbörjade förhandlingar om ett gemensamt avtal för lärarna på gymnasialstadiet.

Nästa steg som tas kommer högst sannolikt att gälla ett utvecklat samarbete gällande skolornas interna förvaltning och ett utvecklande av studerandes möjligheter att påverka sin egen utbildningsprofil. Jag vill tro att intresset för att återkomma i ärendet är ömsesidigt.

Rainer Juslin sekreterare i den politiska arbetsgrupp som har i uppgift att ta fram den avsedda utvecklingsplanen för gymnasialstadiet på Åland

Jag har en invändning. Det är inte bara skolorna som ”berörs” av gymnasiereformen. Det är en livsviktig fråga för det åländska samhället, för ungdomar och föräldrar, inte något som bara lärare ska diskutera. Att inte ge offentlighet åt viktiga frågor för att man är rädd för ”missförstånd och politisk misskreditering” låter mycket märkligt om man betänker det gälla tonläget i fråga om bristande insyn i Struktur 07-processen. För övrigt är jag helt övertygad om att tjänstemännen jobbar på som vanligt. Kritiken var riktad åt annat håll.

Nina Fellman chefredaktör Nya Åland

Rekord för kafferep

■ **Vi är** överväldigade av den stora responsen vi fick på världsrekordförsöket i rättvisemärkt kaffe! Totalt deltog 918 personer på Åland, varav 832 hann med i rekordstatistiken för Finland. Till kaffebjudningen på Röda Kors- gården kom hela 171 personer. Dessutom deltog följande organisationer och

företag: Sviby daghem, Ålands Schakt AB, flera avdelningar på ÅHS, Områdesarkitektkontoret, Mariehamns sjöbevakningsstation, AAB, Naturbruksskolan, Lemland-Lumparlands församling, Jomala församling, Saltviks församling, Emmaus, Yternäs skola, Nya Åland, Strandnäs skola, Hotell- och Restau-

rangskolan, Sjömansskolan, Södersunda skola, Kalmers, FPA och Skattebyrå. Det gamla rekordet innehadet av USA på 12158 koppar rättvisemärkt kaffe. Finland slog det med råge och det nya rekordet ligger på 51.754 st. Vi arrangerar vill ge vårt varmaste tack till alla som deltog i rekordförsöket, till

Röda Kors-gårdens personal för all hjälp och för att vi fick låna lokalen hyresfritt, till ÅCA för tårtorna och till **Tom Wiklund** som flyttade ut sitt radioprogram och bidrog till den trevliga stämningen. **Lisbet** och **Siv** Mariehamns församling **Lotta, Tove** och **Maria** Agenda 21- kontoret

Föglö - sportfiskets bakgård!

■ **Föglö** är en av Ålands mest fantastiska kommuner. En naturrikedom som få andra kommuner slår. En trevlig, gästfri befolkning som gör att turisterna gärna kommer igen. Om det då inte vore för denna avundsjuka!

Eckerö kommun satsar på ett gemensamt fiskekort och nya välutrustade stugor och stugbyar. När man kommer till Föglö känner man sig flyttad bakåt i tiden. Det finns ett fåtal riktigt fina stugor. Visst, det finns flera duktiga, vänliga stuguthyrare. Men varför inga Strandvillor eller stugbyar i klass med Finström, Geta, Saltvik eller Eckerö?

Just nu sitter fyra välbeställda ryssar från Lettland i två båtar och hoppas på att få lax. De har varit på Åland flera gånger förut. **Varför** måste jag köpa 4 olika fiskekort och 4-färgskopiera egna kartor med alla 4 olika områden inritade0?

Jag flyttade till Åland för 21 år sedan och har arbetat med turistfrågor i 20 år. När jag försöker sälja Föglö som resmål känns det som 1988

- inte 2008! Glöm vad gran-nen gör, eller hur många kilo hans gäster bärgat. Visst, en fritidsfiskare kanske drar upp massor med fisk, men riktiga sportfiskare som dessa ryssar släpper tillbaka **varenda** fisk som inte fyller minimimåttent!!!

Sluta fara ut och beslagta fisk och ”bötfalla” på egen hand. Största uttaget ur Föglö-vattnen står vi vanliga ålänningar för – med nät.

Det vore fantastiskt att se turistföretagare, kommunen och andra Föglö-bor sträva åt samma håll! Så mycket pengar det finns i Baltikum, Ryssland, Tyskland, Polen, Finland och Sverige så räcker det till många fler **vinterbonade** stugor, gemensamma fiskeområden (även i Degerby!) och en gemensam strävan efter att förlänga säsongen och skapa nya arbetsplatser i Skärgården -på Föglö!

Med vänliga hälsningar

Mats Granesäter (s) P.S. Tack Skaréns! Ni är bäst! D.S.

Drägligt liv åt alla

■ **Rättvisa** och egna pengar till mat åt alla.

Det som jag tidigare skrivit om att 10% av Finlands befolkning lever under fattigdomsgränsen blev till min fasa igen bekräftat i söndagens Hufvudsstadsblad. Där visades bilder av hur folk står i Frälsningsarmens köer för att få mat och bröd för dagen. Skammen och förnedringen hos dessa människor är obeskrivlig.

Vissa säger att det är självförvållat men det är det inte. I en välfärdsstat ska alla ha ett drägligt liv och den ska hjälpas som behöver men det ska inte behövas matköer .Män-skor ska inte behöva förnedra sig för att överleva. Som det nu är finns en grupp människor som lever i överflöd men inte bidrar till skatte-kistan då dessa tar sin utkomst som dividender och andra vägar för att betala så lite skatt som möjligt. Att det är möjligt att fusk-a är onödigt, men det går då inte statsminister Vanhanen ens vill göra förändring.

Finansminister Katainen säger i alla fall att obalansen i be-skattningen är ett problem,men vill inte ta ställning till beskatt-nings omläggning.Mycket an-märkningsvärt och förödande

då makten att påverka sitter just hos dessa herrar och deras regeringspartier.

I 16 år, sen förra finanskrisen har man satsat på höginkomst-tagare och gett dem allt de vill ha. Näringslivets marionett-dockor i högsta grad. Ingen som helst vilja att hjälpa de med låga inkomster som gör det tyngsta smutsigaste jobben i samhället. Dom får man om sagt inte prata om för det stör dom rika sade Vanhanen.

Hans parti är ju känt för att skylla på andra när det går då-ligt både i politik hans kvinno-relationer. Nu måste man börja beskatta kapitalinkomster så man får proportionellt skatte-inkomst till statskassan av dessa med politikernas välsignelse erhållna skyhöga lönerna och bonusarna. Regerings partierna har ett syfte som förklarar denna utdelning av medel till de sina: rösta in oss igen så får ni mera . Samtidigt sitter vi i riksdag och regering och får feta löner.

Vad har finländarna gjort för illa som har Vanhanen och Katainen på dom viktigaste sto-larna?

Kurre i Jurmo

TV-programmet

torsdag 23 oktober

7.00 Gomorron Sverige [56551588] 10.30 UR [3649472] 13.00 Rapport [19385] 13.05 Doobidoo [3519110] 14.05–14.35 Morgonsoffan (R) [497101] 14.55 Plus (R) [407588] 15.25 Fråga doktorn (R) [3249323] 16.10 Gomorron Sverige [2529472] 17.00 Rapport [40965] 17.05 Hannah Montana [9034491] 17.30 Kärleksagenterna [5052] 18.00 Sagor från zoo (R) [90052] 18.10 Storasyster och lillebror (R) [3073781] 18.15 En unge till (R) [3070694] 18.20 Yoko! Jakamoko! Toto! [3079965] 18.25 Lisas sagoshow (R) [824255] 18.40 Evas superkoll [266217] 18.55 Sportnytt [3059101] 19.00 Rapport [26304] 19.10 Regionala nyheter [7741156] 19.15 Go'kväll [604588] 20.00 Kulturnyheterna [74965] Även senare i dag. 20.15 Regionala nyheter [4291507] 20.30 Rapport med A-ekonomi [323] 21.00 Mitt i naturen [304] Naturprogram. Del 8 av 16. Störst, slemmigast och fulast. Malen är Sveriges största söt-vattensfisk och kan bli flera meter lång. Även 24/10, 26/10. 21.30 Andra Avenyn [675] Svensk dramaserie från 2008. Kitty försvinner. 22.00 Höök [73878] Svensk kriminalserie från 2008. Del 6. Polisens misstankar mot vem som skjutit dieselsmugg-laren Sören riktas nu mot ett minst sagt oväntat håll. 23.00 Debatt [45859] Även 24/10 och 26/10. 23.45 Grosvold [6768385] Norsk pratshow från 2008. 0.30 Kulturnyheterna (R) [1784892] 0.45 Uppdrag granskning (R) [6010250] 1.45 Toppform (R) [7133786] 2.15–7.00 SVT24 [68982618] 10.30 24 direkt [38618897] 16.10 Agenda special (R) [986385] 17.10 Agenda special, forts (R) [6577633] 17.55 Eftersnack (R) [31675] 18.20 Nyhetstecken [6025694] Nyheter på teckenspråk. 18.30 Oddasat [69694] Samiskspråkiga nyheter. 18.45 Uutiset [536588] Finskspråkiga nyheter. 19.00 Smarta djur [16439] Brittisk vetenskapsserie från 2008. Del 2 av 10. Nora växte upp som en strykarkatt på Philadelphia's gator. 19.25 Uppdrag hälsa [794491] Dokumentärserie. Del 4 av 8. Skolkomet. Ska Filip lyckas med uppdraget han fått: att sluta svära? Och kan showdans-gruppen lära sig samarbeta till premiären två veckor senare? 19.55 Rapport [6737236] 20.00 Vem vet mest? [1101] Frågesport. Även 26/10. 20.30 Skolfront [7912] Samhällsprogram. 21.00 Hype [5781] Nöjesmagasin. Även 26/10. 21.30 Zapp Europa [4052] Reportageserie. Del 5 av 10. Europa svämmar över. Det kommer att krävas mångmiljardsatsningar för att hindra att städerna förstörs av det stigande vattnet. 22.00 Aktuellt [1965] 22.30 Babel [7156] Litteraturprogram. Del 7 av 8. Även 24/10 och 26/10. 23.00 Sportnytt [82507] 23.15 Regionala nyheter [3113526] 23.25 Rapport [8227061] 23.30 Med tidens gång [64087694] FILM Västtyskt drama från 1976. Bruno, en medelålders biografmaskinist, reser omkring i en buss på den västtyska landsorten mot gränsen till Östtyskland. I rollerna: Rüdiger Vogler, Hanns Zischler. 2.20 Det förflutna hälsar på (R) [6539705] Finsk dokumentärserie från 2008. Del 10 av 11. Även 25/10. 2.50–3.40 Tell me you love me (R) [8855057] 7.30 Nanny [270252] 8.00 Våra bästa år (R) [2060878] 8.55 Montel Williams show [2092491] 9.50 Top model 6 (R) [2471472] 10.45–11.40 Oprah Winfrey show (R) [3583491] 12.30 Rachael Ray [2222323] 13.25 Alla älskar Raymond [8473410] 13.50 Våra bästa år [8617217] 14.40 Oprah Winfrey show [4832878] 15.35 Close to home [5688830] 16.30 Just shoot me [219410] 17.00 Top model 6 [283120] 18.00 Extreme home makeover [294236] Inredningsserie. Familjen Millers hem har drabbats av radonförgiftning, men som tur är kommer Ty och hans team till undsättning. 19.00 Navy CIS [696156] Amerikansk kriminalserie från 2004. Del 8 av 22. Teamet kopplas in när hustrun till en marin-soldat dödar en våldtäktsman i självförsvar. Även dag. 20.00 2 1/2 män [671101] Amerikansk komediserie från 2006. Del 9 av 24. 20.30 Sjukhuset [670472] Svensk dokumentärserie från 2008. Del 32. Urban, Stefan och Ylva deltar i ett cykellopp till förmån för barncancerfonden. Även 25/10. 21.00 Du är vad du äter [668762] Svenskt livsstilsprogram från 2008. Del 4. Ali, Shabbi och Renato startade för några år sedan ett hälsocafé. Det skulle de inte ha gjort. För det var då de tappade formen. Även 25/10. 22.00 Lyxfällan [664946] Svenskt livsstilsprogram från 2008. Del 6. Även 25/10. 23.00 Hell's Kitchen [688526] 0.00 Shark [534873] 0.55 2 1/2 män (R) [9112908] 1.25 Navy CIS (R) [8389328] 2.20 Förhåxad [9137989] 3.10 Drew Carey show [5887989] 3.35 The wonderland murders FILM [8227540] Amerikansk-kanadensiskt kriminaldrama från 2003. I rollerna: Val Kilmer, Kate Bosworth. 5.20–5.45 Alla älskar Raymond (R) [6934250] 6.50 Nyhetsmorgon [51822120] 11.00 Nyheterna [253149] 11.05 Efter tio [2183101] 12.00 Nyheterna [613472] 12.05 Efter tio [199236] 12.45 Hem till gården [995584] 13.10 Hem till gården [1852762] 13.45 Nyhetskanalen [8826946] 14.00 Trav: Dagens rätt [852149] 14.30 Full bricka [7489588] 15.25 Nyhetskanalen [6091385] 15.30 Doktorn kan komma (R) [603120] 16.25 Advokaterna (R) [665236] 17.25 Will & Grace (R) [634965] 17.55 That '70s show (R) [498156] 18.25 That '70s show (R) [448471] 18.55 Postkodlotteriets 50-50 [7160168] 19.20 Keno [200753] 19.30 Lokala nyheter [852694] 19.35 Lokalt väder [1291859] 19.40 Ekonominyheterna [5027236] 19.50 Vädret [5016120] 20.00 Nyheterna [679743] 20.30 Halv åtta hos mig [678014] Svenskt matlagningsprogram från 2008. Den sista middagen i Karlstad. En vinnare ska utses. 21.00 Bröllopsform [666304] Svenskt livsstilsprogram från 2008. Del 2 av 10. 22.00 Säsongsavslutning: Heroes [662588] Amerikansk dramaserie från 2007. Peter och Nathan återförenas men det hela tar en våldsam vändning när Matt och Hiro försöker avstyra att det dödliga viruset sprids. 23.00 Nyheterna [281217] 23.25 Sporten [3542236] 23.35 Vädret [5164897] 23.38 Lokalt väder [305164897] 23.40 American gladiators [5507217] 0.40 'Allå, 'allå, 'emliga armén [1682989] 1.15 Jordan, rättsläkare (R) [8396618] 2.10 Numbers (R) [4875366] 3.00 Advokaterna (R) [8791095] 3.45 Kung av Queens (R) [6169182] 4.10 South Park [6150434] 4.35 South Park [1493076] 4.55 Deadwood (R) [3848892] 5.50–6.50 Auschwitz (R) [6796163] 6.00 God morgon med A-laget 10.00–11.09 Veta 16.44 Spotlight 17.14 Kortnytt 17.15 Park 17.45 BUU-klubben: Trillingarna 18.15 TV-nytt 18.30 Krökta rummet Den oändliga kraften. 19.00 Niklas mat Del 12. Matprogram med Niklas Ekstedt. Niklas visar hur man lagar en äkta osso buco med krämig polenta. Trestjärnig ostbricka till helgen? Niklas bakar det söta kryddbrödet pan dépice och serverar osten med en hemmagjord kvittenmarmelad. SVT, Sverige 2007. 19.30 Station T: Reggae Jukka Poika och andra reggaemän kontemplerar musiken och livsstilen. 20.00 TV-nytt Programmet kan också ses på svenska. 20.20 Sportnytt 20.25 5 minuter Bakom kulisserna på FST's Strömsö. 20.30 Familjen Sommer Del 20. Dansk dramaserie om läkarfamiljen 21.30 Seportaget: Farfar i skolan Skolvärlden är tuff och stress-sig. Läroplanen är krävande. Ingen hinner lyssna på de små barnens bekymmer. Då är det bra att ha frivilliga som hjälper till. 22.00 RåFilm 2008 Del 4 av 7. RåFilm bjuder i kväll på svartvita pärlor från 60-talet. Kärlekens lön och Tysta gator är två prisbelönta filmer av Mauno Eksell, suggestiva tidsdokument med starkt socialt engagemang. Perfektion, 2008. 22.30 Hill Street Blues (R) 23.20 Kvällsnytt 23.25 Oddasat 23.40–0.08 Det betydelsefulla året Del 2 av 6. Fyra ungdomar börjar ett nytt liv på skolinternat – utan föräldrar, vänner och allt annat välbekant.

ÅLANDSKANALEN

Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.

Nyheter/Nöjesprogrammet "TRÅL". Panelen diskuters musik i alla dess former och så möter vi "Ooa hela natten" Rosa Körberg.
Programledare: Adam Öhman.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

6.45–10.00 Gomorron. 6.50 Beträktelse. Sänds även c:a kl. 19:40. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00 Musikaletten. Countrymusik. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. Idag lyssnar vi till den fjärde delen av kapitlet En natt i Rio de Janeiro ur sagan Dylan Plymsvans, skriven och uppläst av Ann-Christin Waller. Hela kapitlet sänds även på fredag kl. 11:30. 10.00–14.00 Mittpådan. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 12.00 Aktuellt 12.10 Musik 12.15–12.30 Kulturen. Sänds även kl. 16:45 och i repris på söndag kl. 08:00. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Rätt skall vara rätt. Frågetävling 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Lyssnarnas önskemusik per mess och mail. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Musikkrebus. Musikalisk tävling där man med hjälp av musikaliska ledtrådar ska lösa en rebus. Sänds i repris på söndag kl 12.00. Med Josefina Jansson. 16.00 Aktuellt. 16.15–17.45 Åland i dag. 16.15 Raka besked. Sänds i repris på söndag 13:30. 17.00 Ålandsnytt. Sänds även kl. 18:00. 17.45 Kulturen. Repris 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. Sänds även kl. 19:00. 18.06 Musik. 19.00 Ålandsnytt. Repris från kl: 16:00. 19.10 Åland i dag. Repris från kl. 15:15-16:00. 20.00 Ålandsnytt. Repris från kl. 17:03. 20.03 Åland i dag. Repris från kl. 16:10-16:45 20.40–20.45 Beträktelse. Repris.

Nöjes- och kulturprogrammet "Trål"

Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.55 Ettans morgon-tv [39575217] 9.15 Dalens härskare (R) [5150472] 10.05 Nöjesrävarna [6546410] Del 4 av 5. 10.30 En sann historia: Koka-inprästen [7728] 11.00 Tv-nyheter [56385] 11.05 Livet i Ballykissangel (R) [3748410] Djupdykning. Medan Donal försöker rädda golfbollar försöker Brian rädda sin dotters äktenskap. 12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [42946] 13.00 Tv-nyheter [37781] 13.05 A-studion [2298588] 13.40 A-plus [4528743] 14.00 Prisma Studion [4209] 14.30 Läkarna [8168] 15.00 Tv-nyheter [19033] 15.05 Fader Dowlings mysterier [3254255] 15.50 Det nordiska luset: Orkidétjären [5097656] 16.00 Riksdagens frågetimme [17236] Direkt. 17.00 Tv-nyheter [38120] 17.08 Livet i Ballykissangel (R) [300237410]	18.00 Tv-nyheter och väder [8149] 18.30 Prima [24304] 19.15 Kungskonsumenten [436965] Konsumtionsfest utan krampula. 19.45 Hemgatan [609033] 20.30 Tv-nyheter och väder [64588] 20.55 Sportrutan [6829694] 21.05 Valet 08: Stor valdebatt [2234965] 22.55 Tv-nyheter [4135878] 23.00 Läkarcentralen på Clarence Street [33014] Gammal ost. Clodaghs biologiska mammas man härjar på kliniken och alla får en rejäl utskällning. 23.50 Alla älskar Julia [3896507] FILM Brittisk dramakomedi från 2004. I rollerna: Michael Gambon, Annette Bening. Regi: Istvan Szabo. 1.30 Euronews [5877521] 1.40 Nyhetsfönster [27042095] 4.00–5.55 Nyhetsfönster [5529434]	6.00 Tellus-frågesport [7480694] 6.50 Lilla tvåan [5678385] 8.21 Den vilda framtiden [109881743] 8.43 Naturobservation: Jätteväxter i snön [305133149] 8.53 På gräsrotsnivå [302929656] 9.00 Oddasat [76675] 9.15 Regionala nyheter [2720878] 10.35 Hjärtan i brand [2151471] 11.00 Landgång [1548] 11.30 Vi ses på macken! [8574675] 11.53 På gräsrotsnivå [305162965] 12.00 Vildmark: fiske [4304] 12.30 Den rätta frågan [89656] 12.55 De lever om natten [5561014] FILM Amerikansk kriminalfilm från 1949. I rollerna: Cathy O'Donnell, Farley Granger. Regi: Nicholas Ray. 14.30 Finland express [6790830] 15.10 Akuten [746859] 15.50 Derrick [1414743] 16.50 Norge runt [9880526] 16.55 Svängiga djur [9889897] 17.00 Benjamin Björn [97491]	17.22 Lilla tvåan [200580255] 18.00 Respasset: Los Angeles [80472] 18.50 Tv-nyheter [1940236] 19.00 Regionala nyheter [97304] 19.10 Sportrutan [7516743] 19.15 Tvåans höstväder [7513656] 19.20 En utlandsfinländare berättar [797588] 19.50 Den gamle räven [7623859] 20.50 Berättelsen om Suomi-Filmi [5725101] 21.50 Tv-nyheter [8779743] 22.05 Polis-tv [137217] 22.35 Ögonvittnet... [3997149] 23.05 Mosku (R) [553120] 23.50 Musik-tv: Önskemål [7253323] 0.35 Dolt ord [9475231] 1.00 Tellus-frågesport [4897786] 2.00 Frågespel [4344434] 3.00 Dolt ord [4348250] 4.00 Sudoku [4364298] 5.00–6.00 Frågespel [4335786]	5.50 Väder [84479694] 6.25 God morgon Finland [82250830] 9.10 Vad ska vi äta idag? [9408897] 9.15 Känslor och dofter [5174472] 10.05 Frågesport [4540743] 10.50 Emmerdale [4839410] 11.20 Köpkanalen [2940385] 12.40 MTV3 Chatt [7969304] 13.55 Livet väntar [361168] Amerikansk dramakomedi. 14.25 Frågesport [717323] 14.55 Ally McBeal [5140526] 15.50 Nöjesnytt [7336588] 15.55 Frågesport [8761675] 16.25 De vackra och de djärva [3998507] Brooke har många ord för avklädnad! 16.55 Nyheter [9870965] 17.00 E! Entertainment: Sanna berättelser från Hollywood [324101] 17.55 Vad ska vi äta idag? [2843168] 18.00 Emmerdale [561385] 18.30 Mästerkocken [579304] 19.00 Sjuans nyheter [568743] 19.15 Dagens väder [9443471] 19.20 Ekonomi nyheter [312830] 19.30 Dolda liv [954946]	20.00 Idols [308878] 21.00 House [924830] 22.00 Tians nyheter [387830] 22.20 Resultatrutan [9877101] 22.30 Keno [952168] 22.31 Idols – äänestystuloksen julkistaminen [100923656] 22.45 Specialgruppen [9098633] Amerikansk polisserie. Brenda Johnson är chef för LAPD:s specialgrupp som utreder högupprofilerade mordfall. 23.45 Isku vasten kasvoja [9604323] FILM Amerikansk thriller från 1995. En thriller om en man som efter många år återvänder till sin fru och hemstad som han lämnat pga. spelskulder. I rollerna: Peter Gallagher, Alison Elliott, William Fichtner. Regi: Steven Soderbergh. 1.45 Will & Grace [1584182] 2.15 Vinstpotten late night [5138845] 3.30–5.50 MTV3 Chatt [45241892]
---	--	--	---	--	---

”Språket är inte viktigast för unga storstadsbor, de lever i en tvåspråkig verklighet och har andra prioritereter.

JOHANNA WESTMAN I HBL

ledare

Nina Fellman

Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Stolpe in

Malin Tillström

Om lediga dagar

Under mina veckor som sportreporter faller det in en hel del lediga dagar mitt i veckan, som kompensation för allt helgjobb. Lysande, om du frågar mig.

Den lediga helgen ger sällan möjlighet till allt det där som borde göras, allt från bankärenden till avfrostning av frysen. Istället är det släktmiddagar och Sverigeresor och bokklubbar och guvetvad.

Vardagsledigheten, denna ljuvliga tingest. Alla borde ha rätt till en frisk, jobbfri dag då och då, om inte annat för att inte halka efter totalt i det där vardagsschemat vi alla har svårt att styra upp.

Nedanstående text är hämtad direkt ur verkligheten från en sådan dag jag hade för en tid sedan:

Jag är ledig i dag. Jag hade stora planer redan i går kväll. Jag inledde det hela med att släcka lampan strax före ett för att vakna tidigt, utvilad och med överskottsenergi för den inkommande dagens bravader.

Det var storslaget, där i mitt huvud. Jag planerade att vandra i nya kulturer, upptäcka litteraturhistoriens gömda genier och inspirerad av det skapa ett gediget utkast för en kommande bok. Vidare tänkte jag mej att det var dags att fylla frysen med hembakta grahamsemor, kanelbullar för oväntade besök, soppor och grytor.

Medan degen jäste och soppan puttrade skulle jag ta ett varv med dammtrasan och golvmoppen. Gardinerna i sovrummet skulle äntligen tvättas, strykas och hängas upp på nytt – om jag inte till och med skulle hitta en halvtimme för att sy upp det där tyget som legat i skåpet länge. Och föra allt överblivet i tygväg till Emmaus.

Ja, det var fint att tänka på allt jag skulle göra när jag väl slumrade in. Jag klappade mig till och med på axeln och kramade om kudden extra hårt med ett fänleende dansande över ansiktet.

Jag inledde min lediga dag med att vakna 11.30. Det åtföljdes av ett avsnitt av "Entourage" som jag snabbt sköjde ner med ett avsnitt av "Californication". Vid det här laget började jag bli hungrig och kunde någons stans förnimma mej doften av nybakat. Det resulterade i två varma mackor och två koppar kaffe.

Därefter blev det åter soffan och ett rafflande avsnitt av "Days of our Lives".

Min lediga dag pågår många timmar till. Synd att det regnar så. Och tvättmedlet nästan är slut liksom grahammjölet. Dessutom kan jag ju inte flytta på katten där hon sover i famnen. Ja och så hade jag ju faktiskt öroninflammation hela förra veckan.

Nämen oj, nu börjar visst Kusturicas "Livet är ett mirakel". Den kan jag ju inte missa.

Nyemission resultatet av storsatsning på framtiden

Viktigaste kapitalet. Här står en del av Nya Ålands tillgångar samlade för att fira mångåriga medarbetare Mårten Sundbergs 50-årsdag. Vore vi utan personal vore Nyan verkligen illa ute. Nu är det bara pengarna som fattas.
Foto: JONAS EDSVIK

Att gå ut med en aktieemission och visa upp de siffror som Nya Åland nu har känns lite grann som att promenera naken på Torggatan. Nu ska alla på hela Åland se alla valkar och veck och resultaten av julens svullande och den misslyckade bantningen och...

Ja, ni förstår parallellen.

Egentligen är det ju inte riktigt så. Varje steg som Nya Åland tagit under de senaste två åren har varit noga övertänkta och avvägda risktagningar. Det fanns en logik i att investera i en ny (begagnad) tryckpress när konkurrenten med pukor och trumpet meddelade sin avsikt att köpa nytt och trycka mer färg, utan att någonsin fråga oss om vi var intresserade av en samtryckning.

Hade vi fått frågan om ett trycksamarbete då, hade vi förmodligen sagt ja.

När tidningen Åland sedan gick ut med sitt beslut att bli morgontidning och dessutom ge ut en lördagstidning, var det en mycket aggressiv strategi med syftet att en gång för alla slå ut Nyan. Fråga de inblandade om ni inte tror mig.

Vi svarade. Våghalsigt och dumdrigt, javisst. Men tillräckligt xaxigt och tillräckligt väl genomfört för att ta vinden ur seglen för konkurrenten, och dessutom ge en positiv effekt på vår upplaga. Fler ville ha Nyan, men kostnaden blev hög.

Att dessutom starta en tv-kanal var kanske inte det försiktigaste beslutet Nya Ålands

styrelse fattat. Kommersiellt har det gått ack så långsamt att komma igång, mycket beroende på att det varit så knöligt att få synlighet i de kanaler som finns. I allt övrigt är vi något alldeles måttlöst stolta över vad vi åstadkommit under det gångna året. Vi sänder tv-nyheter fem dagar i veckan, vi gör sportmagasin och reportage och barnprogram och jag vet inte allt, till kostnader som får alla tv-expertter att baxna.

Finns det över huvud taget någon som kan få billig lokal-tv att fungera så är det vi, och vi har inte gett upp ännu. Det tar bara lite längre tid att göra det omöjliga.

En avgörande förändring inträffade när **Anders Wiklöf**, den ena av våra två storägare, också köpte in sig i Ålands tidningstryckeri. Nu finns det en klar beställning från bägge tidningarnas ägare att samarbeta på områden som inte berör själva tidningen och dess innehåll, och då försvinner logiken i att sträcka sig på tå för att slå konkurrenten också på områden där det vore bättre att samarbeta. Förändringar kommer alltså. Och det är bra.

Nyemissionen ska ge Nya Åland mera pengar, så att vi klarar oss ur knipan denna

gång. Tydligare än så kan man inte säga det, och varför skulle man inte vara tydlig när alla ändå kan läsa innantill.

Vi som jobbar här är vana med kriser. Vi löser dem tillsammans. Tidningens själ, det som får oss att komma till jobbet och tycka att det vi gör är viktigt, den är intakt. Därför är jag som chefredaktör fullkomligt trygg. Med en personal som är så lojal och så bra, med en tidning som blir läst av allt fler och med ägare som gett oss sitt fulla stöd, är detta bara en bit på vår väg mot framtiden som råkar vara lite gropig.

Om jag återgår till den inledande parallellen - vi må gå nakna på Torggatan, men vi gör det med rak rygg och huvudet högt, för vi tycker att vi är för jäkla snygga.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007:
7.285 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)

Nyhetstips: Ring, skicka SMS

eller MMS 0457 323 4444

e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och

administration: fax (018) 23 450

Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten

tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga

tider telefonsvarare.

Nya Åland: tfn 23 444 vard kl

8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig

utgivare: Nina Fellman

tfn (018) 528 441

nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:

Anna Björkroos/Malin Tillström

tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds

tfn (018) 528 465

arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:

Kiki Alberius-Forsman

tfn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm

tfn (018) 528 466

kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson

tfn (018) 528 462

sport@nyan.ax

**ANNONS-
AVDELNINGEN**

Delice Lindegren

tfn (018) 528 457

annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann

tfn (018) 528 447

stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:

Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:

Margareta Sävstrand

tfn (018) 528 443

prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,

Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.7.2008

Fortlöpande helår..... 189 €

halvår..... 100 €

kvartal 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag Efter text & mindre annonser Annonser större än 600 mm Färg annonser

Månd fre kl 12 tor kl 14 tor kl 14

Tisd mån kl 12 fre kl 14 fre kl 14

Onsd tis kl 12 må kl 14 må kl 14

Torsd ons kl 12 tis kl 14 tis kl 14

Fred tor kl 12 ons kl 14 ons kl 14

Lörd tor kl 14 tor kl 12 tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.

Tel. 0600-9-1219. 5,05 €+Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 13.35 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 00.45 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilj.försälj. ej kan garanteras

M:HAMN 04.25 13.45 00.50 L	→	STOCKHOLM 09.30/17.00 → 23.45 → 18.15/19.15 → 06.10/07.10	→	M:HAMN 23.45 02.40 L 13.35
-------------------------------------	---	---	---	-------------------------------------

L = Långnäs
Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00
(1,64€/besvarat samtal+alltid lns/msa)

TALLINK Check-in senast 30 min. före avgång			
Sthlm - Mariehamn - Tallinn			
18.00	-	00.50	→ 01.00 - 10.00
10.00	-	05.00	→ 04.50 - 18.00

Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi
tel 16 711 el. 06001 74552
(1,64 €/besvarat samtal + alltid lns/msa)

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08			
MARIEHAMN-KAPELLSKÄR			
Måndag-lördag		Söndag	
MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	→ 09.15	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	18.30	→ 19.30
15.30	→ 12.00	17.30	→ 14.00
22.00	→ 19.00	23.00	→ 20.00

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskärs ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapellskärs kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala, Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg. *Söndagar from 21/9 ans. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen	ÅLAND-FINLAND dagligen
ÅLAND	ÅLAND
01.10 L	06.30
04.35 M	09.40
09.55 M I)	15.30
14.25 M	18.55
14.10 M	07.45
23.35 M	16.45
07.45 M	18.00 I)
03.20 L	20.10

I) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information. M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång.

BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avgång. Även Långnäs-Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 111
www.vikingline.ax

Njut av vårt läckra Viltbord!

3/10 - 20/11 serverar vi Viltbord ombord. Gör en kryssning för den goda smakens skull och njut av läckerheter som hjort, älg, vildand, rotfukter, bär och svamp!

Viltbordskryssning 25 € inkl. viltbord, buss från Mariehamn + båtresor t/r

Turlista 8/9 2008-11/1 2009 (lokala tider)

Från Eckerö	alla dagar	13.30	18.30	fre-mån även 8.30
Från Grisslehamn	alla dagar	10.00	15.00	tors-sön även 20.00

Extraturer:
Från Eckerö tors 16/10 kl. 8.30.
Från Grisslehamn tis 23/12 kl. 20.00.
Ej trafik 24-25/12, samt 1-5/1 2009.

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen.
Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen.
Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen.
Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning tel. 28 300, växel 28 000. Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerotinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

Alla dagar

M:hamn	Sthlm
10:00	→ 15:45

Sthlm M:hamn

Sönd-Tisd	18:00 → 02:00
Onsd-Lörd	18:00 → 03:30

BIRKA PARADISE
Bokning tel 28 040 www.birka.se

Vill du hjälpa?

För 10€ kan vi köpa 100 kg majs!

Inbetalning på konto: 203218-21939
Märk: Majs

Gottfrid Stenroos
Församlingen Ordet
Tillstånd 7 K14

Hjäl som når fram!

TORS DAG 23 OKTOBER 2008

dagens ålänning

“Vi har en så kallad skilsmässohund”

Dagens ålänning **Therese Björklund** bor i Saltvik Ödakarby, men Nya Åland träffar henne vid tidningshuset i Dalbo. Till vardags går hon i årskurs 9 i Godby högstadium.

–Det är sista året, så man börjar nog längta därifrån nu, säger hon.

Har du någon idé om vad du ska göra efter högsta-diet?

–Jo, jag funderar på att studera vidare på vårdinstitutet eller handels.

–Egentligen är jag väl mest intresserad av vård. I somras jobbade jag som praktikant vid Sunnanberg vårdhem, så det ytte har jag provat på lite.

Hur var det att jobba som närvårdare?

–Det var kul att tillbringa tid bland äldre. Man lär sig så mycket nytt av dem.

Vad gör du på fritiden?

–Då umgås jag med mina vänner och skidar gärna slalom. Jag tillbringar också rätt mycket tid med min hund Tore. Han är

vädret

Torsdag

Stockholm 1,3m +9/+9
Åbo 1,4m +9/+8
Helsingfors 0,5m +9/+8

Fredag

Stockholm 3,0m +12/+6
Åbo 0,6m +10/+9
Helsingfors 3,5m +10/+7

Lördag

Stockholm 10/+8
Åbo 10/+8
Helsingfors 12/+7

I går kl 15

Jomala	temp. 10	moln. 10
Åbo	temp. +9	moln. 10
Helsingfors	temp. 11	moln. 10
Stockholm	temp. 11	moln. 10

Max/min temp. 15.10 - 22.10. klo 9

Jomala	+12,4	15.10.	+1,7	20.10.
Åbo	+11,5	15.10.	+2,6	16.10.
H:fors	+12,4	15.10.	+5,3	18.10.

För ett år sedan

Jomala	+8
Åbo	+8
Helsingfors	+7

Utomlands i går

Köpenhamn	10	Madrid	10
Oslo	+9	Rom	22
Bryssel	11	Aten	22
Moskva	13	Las Palmas	24
London	12	Phuket	30
Paris	13	Peking	19

Solen i dag

Mariehamn	Upp 8:41	Ner 18:06
Helsingfors	Upp 8:21	Ner 17:46
Stockholm	Upp 7:46	Ner 17:17

Vattenståndet i går kl 15

Föglö	+30 cm
Åbo	+45 cm

Anna Björkroos
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

dagens rätt

Borsjtjsoppa

För 2
1 morot
300 g rödbetor
1 gul lök
125 g vitkål
1 msk margarin
1 msk vinäger
salt, svartpeppar
6 dl köttbuljong
1 dl crème fraiche

Ansa och skala rödbetor, lök och morötter. Skär allt utom 1 rödbeta i fina strimlor. Strimla kålen. Fräs det finskurna i fett i en gryta ett par minuter utan att det får färg. Häll på buljongen och låt alltsammans sjuda under lock på svag värme tills allt är mjukt eller ca 20-30 minuter. Riv sista rödbetan och häll i ett par minuter innan soppan är klar. Smaksätt soppan med vinäger, salt och om det behövs peppar. Servera med crème fraiche och bröd.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

I HAMN

GULDVIVA

87 €

Sjökvarteret
vardagar 10-17, lördagar 11-14
www.gulddiva.com

Renovering i nattklubben
13-30.10

Casinobaren öppen
mån-för till 03.00
fre-lör till 04.00

Välkommen!

Tel 24020
info@hotellarkipelag.ax
www.hotellarkipelag.com

ARKIPELAG

WIRRANS

THAI HOUSE / RESTAURANG & CAFÉ

Nu öppnar vi i MARIEHAMN!

LUNCHBUFFÉ
mån-fre 10.30-14.00

Öppet: 10.30-19.00
Ålandsvägen 40 (garaget) Tel 15 834

R-M PARFYM

-20%

på hela sortimentet
torsdag-lördag
23-25.10.08

Torggatan 10, tel. 018 12 790
Öppet: vard. 10-17, lörd. 10-14

Helgspecial

JEANS **4990**

UTVALDA HÖSTNYHETER

-30%

Gäller torsdag-lördag

Regina's

TORG GATAN 12 TFN 17 111

SÄNK HASTIGHETEN

SÅ HINNER DU UPPLEVA MER!

Ålands landskapsregering

Specialpris på Chipsters sallader

Smakprov på Fjällsallad fredag 24.10.

MATHIS

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

MÅLERI PEKKA NIEMI

Renovering
Målning, både inom- och utomhus
Tapetsering
Skyltfuthyrning

Tel 21 013,
bilfet 0457 526 7282
Kalmarnäs

Caritas FOTFIX

Carita Bonn
dipl. fotvårdsterapeut
utför medicinsk fotvårdsbehandling

Tidsbeställning:
tel. 12 396 eller
040 542 5959

Folkhälsans allaktivitetshus

INFÖR ALLHELGONA

HAR VI ETT BRETT SORTIMENT!

- Gravdekorationer
- Lyktor och ljus
- Ädelgranris
- Minnesstenar
- Frosttåliga växter

GRAVLYKTA
svart eller grå
2 storlekar
6,90 (ord.9,90)
11,90 (ord.14,90)

BoGrönt

Rosenblads Trädgårdsbutik
Västra utfarten tfn 23 366
ÖPPET: vard 9-17, lörd 9-14

KUMHO TYRES

Person- lastbils & traktordäck

J-S DÄCK
Jomala, Torp
Tel 040 729 4200, 0400 804190

Tältfixarna
Fixar ditt tält till festen eller marknaden
tel: 0457 5483187